

Bijlage 14

Veiligheidsmanagement methode voor de buitenschoolse opvang

Veiligheidsmanagement

Methode voor de buitenschoolse opvang

INHOUD

	Eigen verantwoordelijkheid	6
	Veiligheidsmanagement	8
Stap 1	Inventarisatie	10
	Het gebouw	10
	Brandveiligheid	11
Stap 2	Registratie	12
	Registratie van ongevallen	12
	Beschrijving gevaarlijke situaties	12
Stap 3	Huisregels	13
	Huisregels	13
	Buitenschoolse activiteiten	13
Stap 4	Actieplan	14
	Prioritering	14
Stap 5	Ontruimingsplan en EHBO	15
	Het ontruimingsplan	15
	EHBO en kinder-EHBO	15
Stap 6	Veiligheidsverslag	16
Bijlage 1A	Inventarisatielijsten	18
1B	Oplossingenlijst	23
1C	Woordenlijst	31
1D	Inventarisatie brandveiligheid	34
Bijlage 2A	Registratieformulier ongevallen	40
2B	Registratieformulier gevaarlijke situaties	41
Bijlage 3	Voorbeeld huisregels	42
Bijlage 4	Voorbeeld actieplan	43
Bijlage 5	Ontruimingsplan	44
	Aantekeningen	55

EIGEN VERANTWOORDELIJKHEID

Voor u ligt de nieuwe methode *Veiligheidsmanagement, methode voor de buitenschoolse opvang*. Een methode die het mogelijk maakt op een gestructureerde manier de veiligheid in uw opvang te waarborgen. Met de invoering van de Wet Kinderopvang is de opvang zélf verantwoordelijk voor een gezonde en veilige omgeving.

Wet Kinderopvang

Deze wet stelt als eis dat u een risico-inventarisatie met betrekking tot veiligheid én gezondheid uitvoert en inzicht geeft in uw veiligheids- en gezondheidsbeleid aan de hand van een verslag. Voor beide thema's is een aparte methode gemaakt om u op weg te helpen. Deze methode behandelt de veiligheid in de buitenschoolse opvang (afgekort als BSO).

Ongevallen

Gemiddeld vinden er 4 ongevallen per dag in en om de buitenschoolse opvangplaats waarvoor kinderen op een Spoedeisende Hulp-afdeling van een ziekenhuis worden behandeld. Het grootste deel hiervan (55%) betreft ongevallen in en rond het gebouw, bijvoorbeeld op de speelplaats. Naast deze serieuze ongevallen gebeuren er veel ongelukjes waarvoor de huisarts kinderen moet behandelen of waarbij de kinderen er met een pleister of de schrik van afkomen.

Visie op veiligheid

Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Daarbij zien ze geen gevaar. Hoe ouder kinderen worden, hoe beter ze leren wat wel en niet mag en wat wel en niet gevaarlijk is. Toch zullen kinderen zich niet altijd aan afspraken en regels houden. Omdat het voor de medewerkers onmogelijk is om elke minuut van de dag alle kinderen in de gaten te houden is een veilige omgeving van groot belang. Hierbij is er een spanningsveld tussen veiligheid en pedagogische aspecten. Dit spanningsveld moet uitmonden in een goede mix tussen het bieden van veiligheid en het bieden van voldoende uitdaging en voldoende leermomenten. Niet alle veiligheidsrisico's moeten worden afgedekt, wel moeten de risico's tot een aanvaardbaar minimum worden gereduceerd en de kans op ernstig letsel voorkomen worden. Hier ligt voor de BSO in het bijzonder de

uitdaging. Juist doordat er vaak kinderen uit verschillende leeftijdscategorieën actief zijn, is het zoeken naar een gezonde balans tussen uitdagend en aanvaardbaar risico.

In een omgeving waar kinderen spelen, wordt niet altijd alles gebruikt waar het voor bestemd is. Dit is een belangrijke reden waarom u moet zorgen voor veilige producten. Hoe veilig het product echter ook is, als er niet goed mee wordt omgegaan, kan er als nog een onveilige situatie ontstaan. Juist in een omgeving waar kinderen experimenteren en ontdekken, heeft veiligheid een heel dynamisch karakter. Het gedrag van kinderen in relatie tot de omgeving staat dan ook centraal in de nieuwe methode *Veiligheidsmanagement*.

Van regels naar gedrag

De methode *Veiligheidsmanagement* is ontwikkeld in samenwerking met GGD-NL en het ministerie van SZW.

Met deze methode kunt u eenvoudig zélf de veiligheid in kaart brengen en aangeven welke maatregelen u neemt. Daarbij zijn niet de normen het uitgangspunt, maar het dagelijkse gedrag van kinderen en de ongevallen zoals deze in de praktijk voorkomen. U bent zelf de vormgever van het veiligheidsbeleid in uw BSO en formuleert zelf aanvaardbare risico's. De methode biedt u een gestructureerde aanpak om hieraan invulling te kunnen geven. Natuurlijk geldt nog steeds de algemene wetgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden (Arbowet), gebouw en brandveiligheid (bouwverordening en bouwbesluit). De methode bestaat uit een aantal stappen: de inventarisatie, de registratie, het opstellen van huisregels, het maken en uitvoeren van een actieplan, het opstellen en oefenen van een ontruimingsplan en EHBO en tenslotte het maken van een veiligheidsverslag.

Rol van de GGD

Uw visie op de zorg voor een veilige en gezonde omgeving werd altijd getoetst door de kennis van een GGD-inspecteur die met enige regelmaat inspecties uitvoerde. Naast wettelijke regels vanuit de Arbowet en het bouwbesluit werden vooral nadere regels geformuleerd door de gemeente.

De toezichthouder (GGD-inspecteur) controleert de veiligheid van de BSO nu op basis van de door de BSO uitgevoerde risico-inventarisatie, het actieplan en een steekproefsgewijze controle. De toezichthouder van de GGD wil van u zien wat u aan veiligheid doet en heeft gedaan. Dit geeft u aan door middel van een veiligheidsverslag.

Leeswijzer

In deze handleiding wordt beschreven hoe medewerkers van de BSO met de methode veiligheidsmanagement van veiligheid kunnen werken. In deze handleiding wordt beschreven hoe medewerkers van kinderdagverblijven met de methode kunnen werken. De methode bestaat uit 6 stappen. Iedere stap wordt in een apart hoofdstuk beschreven. In het eerste hoofdstuk wordt de gehele methode kort beschreven. Vervolgens wordt in de volgende hoofdstukken ingegaan op respectievelijk de inventarisatie, de registratie, het opstellen van huisregels, het maken en uitvoeren van een actieplan, het opstellen en oefenen van een ontruimingsplan en EHBO en tenslotte het maken van een veiligheidsverslag.

In de bijlagen vindt u werkmaterialen die u kunt gebruiken bij de stapsgewijze uitvoering van de methode.

Cd-rom

De bijgevoegde Cd-rom is een interactieve versie van deze handleiding. Het is aan u om te kiezen om deze papieren handleiding te gebruiken of de interactieve versie op Cd-rom.

Ondersteuningspunt

Indien u na lezing van deze methode nog vragen heeft, kunt u terecht bij het ondersteuningspunt van Consument en Veiligheid. Dat kan telefonisch via onze servicedesk: 020 - 511 45 67 of via e-mail: info@veiligheid.nl of via www.veiligheid.nl.

VEILIGHEIDSMANAGEMENT

De methode heeft een tweeledig doel. Op de eerste plaats het voorwaarden scheppen voor een zo veilig mogelijk buitenschoolse opvang en omgeving. Op de tweede plaats het stimuleren dat medewerkers en kinderen zich daarbinnen veilig gedragen.

In dit hoofdstuk wordt in het kort de gehele methode toegelicht. Hierbij moet opgemerkt worden dat de stappen 1 tot en met 6 éénjaarlijks uitgevoerd moeten worden. Daarnaast zullen zich tussentijds ook situaties voordoen die het aanscherpen van de veiligheid tussentijds nodig maken. In deze methode worden het waarnemen en registreren van ongevallen en risico's én het aanpassen en uitvoeren van het actieplan als regelmatig terugkerende stappen beschouwd.

Stappen

1 Inventarisatie

2 Registratie

3 Huisregels

4 Actieplan

5 Ontruimingsplan en EHBO

6 Veiligheidsverslag

Stap 1: Inventarisatie

Dit onderdeel bestaat uit het inventariseren van het gebouw (de fysieke veiligheid) en van de brandveiligheid.

Veiligheid begint bij het gebouw van de opvang. Sommige organisaties moeten het doen met een sterk verouderd gebouw, andere hebben het geluk dat hun accommodatie goed is onderhouden en is ingericht volgens de laatste inzichten en normen. In beide gevallen is echter jaarlijkse inventarisatie nodig, want veiligheid is geen statische kwestie. Elk gebouw, nieuw of oud, verandert voortdurend. Bovendien heeft u te maken met de instroom van nieuwe kinderen en is veiligheid een wisselwerking tussen omgeving en het gedrag van de kinderen. Normen zijn immers niet zaligmakend en kinderen onvoorspelbaar. Deze methode vraagt daarom niet zozeer om technisch inzicht, maar vooral om ervaring met het doen en laten van kinderen. Stel bij de inventarisatie de risico's die de jongste kinderen kunnen lopen centraal.

U screen tijdens deze stap tevens het gebouw op brandveiligheid. Hiervoor is een inventarisatielijst opgenomen die helpt om alle risico's zichtbaar te maken.

Deze stap voorziet in een manier die de urgentie van risico's bepaalt. De mate van urgentie helpt u bij het stellen van prioriteiten in te nemen maatregelen.

Stap 2: Registratie

Een veilige opvang betekent anticiperen op risico's. Elke dag kunnen zich risico's voordoen waar u nog niet eerder bij heeft stilgestaan. Voorvallen die vandaag met een sisser aflopen, kunnen morgen net zo goed een heel andere wending nemen. Het is jammer als deze ervaringen niet gedeeld worden binnen het team, want van deze ervaringen kan geleerd worden. Daarom is het belangrijk om elkaar te informeren over daadwerkelijke ongevallen en situaties waarbij een ongeval zou kunnen gebeuren. De registratie van ongevallen en gevaar is hierbij van groot belang. Bovendien geeft een dergelijke registratie een goed beeld van de mate van veiligheid op uw opvang.

Stap 3: Opstellen van huisregels

De fysieke veiligheid van de opvang is de eerste factor in het ontstaan van ongevallen. Het gedrag van de gebruikers is de tweede factor. Daarom zijn goede afspraken met het team en de kinderen onmisbaar. Het vastleggen van deze afspraken en regels is een belangrijk element in deze methode.

Afspraken over buitenschoolse activiteiten

Het is de buitenschoolse opvang eigen dat kinderen naar een sportclub gaan, muziekles volgen, een uitje hebben of de stad in gaan om iets te kopen. Voor zover dit gebeurt in de tijd van de opvang is het wenselijk goede afspraken te maken met de BSO-medewerkers, de kinderen en medewerkers van verenigingen. Dit betreft dan afspraken over bijvoorbeeld de fietsroute naar een sportclub, gezamenlijk fietsen en dat de kinderen op elkaar letten. Er worden hier drie categorieën onderscheiden waarbinnen afspraken dienen te worden gemaakt over veiligheid:

- vervoer van kinderen van en naar de BSO
- afspraken met derden zoals de sportclubs
- uitstapjes met de BSO

Stap 4: Maken en uitvoeren van een actieplan

De inventarisatie en registratie hebben inzichtelijk gemaakt waar risicovolle situaties zijn in uw opvang. In het actieplan geeft u vervolgens aan wat u aan alle risico's gaat doen. Deze methode helpt u bij het vinden van oplossingen voor een specifiek probleem. De oplossingen liggen op het vlak van een productoplossing of een gedragsoplossing. In het geval van een productoplossing kunt u ervoor kiezen om bouwkundige wijzigingen aan te brengen om de opvang veiliger te maken. Een alternatieve oplossing is om te kijken of een risico kan worden verminderd door het maken van afspraken met medewerkers over het gebruik van de ruimte of over de omgang met kinderen. U heeft hier de vrijheid om te kijken naar de meest geschikte oplossing. In sommige gevallen is dit of een productoplossing of een gedragsoplossing, en soms een combinatie van beide. In deze methode treft u een overzicht aan van oplossingen per ongevalsscenario.

Stap 5: Opstellen en oefenen van een ontruiming en EHBO

Eén van de belangrijkste facetten van ontruimen van een BSO is dat kinderen niet altijd zelfredzaam zijn. De medewerkers zullen dus voor de kinderen moeten denken én handelen. De aanwezigheid van een ontruimingsplan helpt hierbij. En omdat er bij een calamiteit altijd paniek heerst, is het goed om de ontruiming minimaal 1 keer per jaar met medewerkers en kinderen te oefenen.

Het toepassen van eerste hulp bij ongevallen met kinderen is een wezenlijk onderdeel van goed veiligheidsmanagement. Zorg dat alle medewerkers voldoende en actueel geschoold zijn in kinder-EHBO. Maak het ook mogelijk dat eerste hulp kan worden geboden door altijd voldoende materialen in huis te hebben.

Stap 6: Maken van een veiligheidsverslag

Het verslag is een bundeling van de resultaten die u eerder heeft verzameld: de informatie van de inventarisatie en de gekozen oplossingen en maatregelen naar aanleiding van het ongevalsdossier. Het verslag is een beknopte en overzichtelijke samenvatting van alles wat er op uw kinderopvang op het gebied van veiligheid is gebeurd. Het verslag biedt een overzicht van de acties en zorgt voor structurele aandacht voor het veiligheidsbeleid. Het veiligheidsverslag is bovendien bestemd voor de toezichthouder (GGD-inspecteur). Het verslag zal het uitgangspunt worden voor de vernieuwde inspectie.

Tot slot

De werkmaterialen in deze map zijn zo opgezet zijn dat u met minimale tijdsinvestering het maximale kunt bereiken. Het hele proces zal nog efficiënter verlopen als u iemand benoemt tot veiligheidscoördinator. Dit is niet verplicht, maar is organisatorisch makkelijk en schept duidelijkheid voor iedereen. De veiligheidscoördinator hoeft niet zelf al het werk uit te voeren. Hij of zij zorgt ervoor dat het proces (de stappen van de methode) goed verloopt en treedt op als aanspreekpunt voor collega's en ouders.

Stappenplan

In het navolgende hoofdstuk worden alle stappen uitvoerig toegelicht en wordt verwezen naar de werkmaterialen welke in de bijlagen zijn opgenomen.

STAP 1: INVENTARISATIE

Deze stap bestaat uit het inventariseren van het gebouw (de fysieke veiligheid) en van de brandveiligheid.

Het gebouw

Bij inventarisatie van het gebouw kijkt u niet zozeer door een technische bril (normen), maar vooral door de ogen en vanuit het gedrag van kinderen. Het uitvoeren van de inventarisatie gebeurt dan ook niet door mensen met een technische achtergrond, maar door u zelf. Ú weet hoe kinderen zich gedragen. Dit maakt de methode wellicht subjectiever, maar wel realistischer.

De invalshoek

De inventarisatie van de buitenschoolse opvang is gebaseerd op twee vragen:

- 1 Welke ongevallen zouden met de kinderen kunnen gebeuren? (**Kans**)
De prioriteit hangt af van de kans dat een bepaald ongeluk zal optreden. Hoe groter de kans, hoe groter de prioriteit.
- 2 Hoe groot is daarbij de kans op ernstig letsel voor een kind? (**Ernst**)
Hoe groter de kans op ernstig letsel, hoe dringender de zaak aangepakt moet worden.

De combinatie Kans en Ernst is een maat voor de urgentie. De urgentie geeft aan hoe snel een maatregel moet worden uitgevoerd om een risico te verminderen of uit te sluiten. Er worden drie typen van urgentie onderscheiden:

- **Urgent (A1, B1)**
Alle ongevallen die ernstig kunnen aflopen, zelfs als de kans relatief klein is dat ze zullen gebeuren.
- **Noodzakelijk (A2)**
Ongevallen die meestal beperkte gevolgen zullen hebben, maar die wel gemakkelijk kunnen gebeuren.
- **Wenselijk (B2)**
Ongevallen die een vrij onschuldige afloop zullen hebben en die bovendien zeer incidenteel zullen gebeuren.

Tip

Veel mensen hebben hier de neiging om de gevolgen van ongevallen te onderschatten. Ga bij het invullen van de lijst uit van het ergste scenario. Om u een idee te geven vindt u onderaan de lijsten een overzicht met de gevolgen van de scenario's.

Voorbeeld:
kind valt met fiets bij fietsenrek door weinig ruimte

Kans			Ernst		Urgentie
Uitgesloten	Groot (A)	Klein (B)	Groot (1)	Klein (2)	A1, A2, B1, B2
		X		X	B2

In dit voorbeeld is er sprake van de combinatie van kleine kans én kleine ernst. U vult de code uit de kolom 'kans dat het ongeluk gebeurt' en de code uit de kolom 'kans op ernstig letsel' in in de laatste kolom. In dit geval B en 2 = B2. In dit geval is de eindscore dus: wenselijk.

Voorbeeld:
kind glijdt van leuning en bezeert zich

Kans			Ernst		Urgentie
Uitgesloten	Groot (A)	Klein (B)	Groot (1)	Klein (2)	A1, A2, B1, B2
		X	X		B1

In dit voorbeeld is er sprake van kleine kans én grote ernst. U vult de code uit de kolom 'kans dat het ongeluk gebeurt' en de code uit de kolom 'kans op ernstig letsel' in de laatste kolom. In dit geval B en 1 = B1. In dit geval is de eindscore dus: urgent.

In bijlage 1A treft u de inventarisatielijsten aan voor de volgende ruimten:

- Omgeving
- Entree, garderobe en trappenhuis
- Leefruimte
- Keuken
- Sanitair
- Berg-/wasruimte
- Speeltoestellen

Wat moet u doen?

- 1 Kopieer de lijsten.
- 2 Loop tijdens het gebruik de ruimtes door. Laat leidsters de ruimte van hun eigen groep inventariseren. Zij zijn de experts van én de kinderen én de omgeving.
- 3 Vul de lijsten in.
- 4 Indien u de Cd-rom gebruikt, moet u ook de data invoeren.

Tip

U kunt het beste de inventarisatie met zijn tweeën uitvoeren. Twee weten én zien meer dan één. Inventariseer de buitenschoolse opvang terwijl er kinderen aanwezig zijn. Dan vallen risico's u eerder op. Om de wereld van kinderen zo realistisch mogelijk te ervaren kunt u het best gehurkt de locaties inventariseren. Beoordeel de scenario's niet op afstand, maar test dingen echt uit. Buitenspeelplaatsen zijn bijvoorbeeld in de avonduren nogal eens vrijplaatsen voor jongeren. Er wordt gerookt, geblowd en gedronken. Het spreekt voor zich dat het afval (scherven, peuken en blikjes) vaak blijven liggen, met de mogelijke gevaren van dien. Ga daar dus eens kijken.

Veel voorkomende scenario's

Het LIS (Letsel Informatie Systeem) van Consument en Veiligheid levert inzicht in de frequentie en de ernst van ongevallen in de buitenschoolse opvang. In de inventarisatielijsten wordt met een rode driehoek zichtbaar gemaakt welke scenario's het meest voorkomen of een ernstig letsel kunnen opleveren. Wij raden u aan extra aandacht te besteden aan deze gemarkeerde scenario's.

Tip

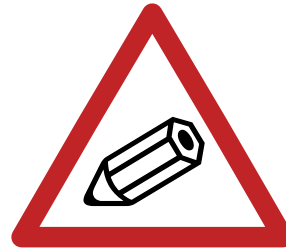
De inventarisatielijsten zijn een hulpmiddel om de meest voorkomende ongevallen te kunnen ondervangen. U speelt zelf een belangrijke rol in het inschatten van de risico's. Neem hier de tijd voor en bespreek onduidelijkheden in een werkoverleg. Zo wordt veiligheid een dynamische onderdeel van de organisatie. Er zijn gevaarlijke situaties die niet in de lijsten staan. Als u die tegenkomt, kunt u ze zelf toevoegen.

Brandveiligheid

Met behulp van de inventarisatielijst in bijlage 1D kunt u alle gangbare risico's van brand in de buitenschoolse opvang controleren. In deze lijst staan een aantal objectieve criteria welke u grondig dient te controleren. Door het meer technische karakter van de lijst, wordt u heel zorgvuldig en uitgebreid langs alle (potentiële) gevaren geloodst. Deze lijst kent de volgende categorieën:

- uitgangen en vluchtroutes. In geval van een calamiteit is het nodig dat iedereen snel en veilig de opvang kan verlaten.
- blusmiddelen en alarmeringsapparatuur. In de opvang moet voldoende blusapparatuur aanwezig zijn om een beginnende brand doeltreffend te kunnen bestrijden.
- inrichting van de opvang. Bij de inrichting dient men de volgende potentiële gevaren te beoordelen:
  - elektriciteit
  - verwarming en kookgelegenheden
  - stoffering en versiering
  - afval en opslag materialen
- brandpreventie-instructie. Kennis om in geval van nood goed te reageren is van onmisbaar belang. Hier gaat oefening en voorbereiding aan vooraf. Het is daarom goed om eens te oefenen met het ontruimen van de opvang en om afspraken te maken over de ontruiming.

STAP 2: REGISTRATIE

Deze stap bestaat uit enerzijds het registreren van ongevallen en anderzijds het beschrijven van gevaarlijke situaties.

Registratie ongevallen

Om ongevallen te voorkomen is het belangrijk dat u weet hoe en waar een ongeval plaatsvindt. Door middel van de risico-inventarisatie heeft u reeds alle mogelijk gevaarlijke plaatsen in kaart gebracht. Het registreren van ongevallen kan andere oorzaken van ongevallen duidelijk maken. Hierdoor kunt u van een ongeval leren en maatregelen nemen zodat zij voorkómen kunnen worden.

Wanneer

De registratielijst die u in bijlage 2A aantreft, is bestemd voor het beschrijven van een ongeval waarbij een kind dat de buitenschoolse opvang bezoekt lichamelijk letsel oploopt. Voorbeelden van ongevallen zijn: breuken, ernstige valpartij, flinke schaaf/snijwond, tand door lip, hevige bloedneus, verbranding, bekneld raken, inslikken van gevaarlijke stoffen, weglopen, etcetera. .

Hoe invullen?

- Kopieer de lijsten.
- Bespreek het invullen van het formulier met het team.
- Vul voor elk incident een nieuw formulier in.
- Zijn er meerdere kinderen bij het incident betrokken, vul dan voor alle kinderen de gegevens in.
- Kruis zoveel mogelijk de voorgedrukte antwoorden aan. Kies alleen 'anders' als de aangegeven antwoorden de lading echt niet dekken.

Nadat u de registratie heeft afgerond is het van groot belang dat u probeert te voorkomen dat een ongeval zich herhaalt. Door direct het registratieformulier én het actieplan in te vullen, zorgt u ervoor dat er een oplossing wordt gevonden voor het probleem. Voeg het scenario van het ongeval toe aan de inventarisatielijsten. Op deze manier zal ook in de toekomst aandacht worden besteed aan dit risico.

Tip

Maak ook afspraken met andere partijen. Informeer de partijen waar de kinderen voor een deel van hun tijd zijn over uw verplichting om een logboek voor ongevallen bij te houden. Maak met hen

afspraken over het registreren van ongevallen. U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om hen een aantal formulieren te geven die zij na registratie inleveren. Een goed alternatief is het telefonisch laten doorbellen van de toedracht en de gevolgen van het ongeval.

Beschrijving gevaarlijke situaties

Het beschrijven van gevaarlijke situaties geeft inzicht in potentieel gevaar. Dit maakt het mogelijk gericht te werken aan het voorkómen van ongevallen.

Wanneer

De registratielijst die u in bijlage 2B aantreft, is bestemd voor het beschrijven van gevaarlijke situaties waarbij een kind een ongeval zou kunnen overkomen en waarbij hij of zij verwondingen zou kunnen oplopen, zonder dat dit al daadwerkelijk gebeurd is.

Tip

Uw kennis en ervaring met kinderen zijn van groot belang bij het verbeteren van de kwaliteit van de veiligheid. Kennis en ervaring delen is zodoende van nog groter belang. Probeer bij de registratie vanuit deze gedachte te werken. Uw persoonlijke visie op veiligheidszaken kan bijvoorbeeld, door uw beschrijving van een gevaarlijke situatie, als agendapunt voor een teamoverleg worden gebruikt. Op deze wijze kunt u met een heel praktisch voorbeeld een risico bespreekbaar maken.

STAP 3: HUISREGELS

In deze stap staan afspraken centraal over het doen en laten binnen en over buitenschoolse activiteiten.

Huisregels

Naast de fysieke veiligheid speelt het gedrag van de gebruikers een belangrijke rol in het ontstaan van ongevallen. Daarom zijn afspraken met het team, ouders en kinderen onmisbaar. Vaak zijn regels niet bij iedereen bekend of worden ze niet consequent gehanteerd. Leg ze daarom vast en evalueer ze jaarlijks.

Afspraken maken met de kinderen

De huisregels kunnen het beste met de kinderen gemaakt en besproken worden op het moment dat ze aan de orde zijn. Bijvoorbeeld bij het spelen met gereedschap of over de te volgen verkeersregels. Om er zeker van te zijn dat iedere medewerker de regels eenduidig uitlegt en de kinderen ook het waarom van die regels begrijpen, is het van belang deze regels vast te leggen in een document en ook op te schrijven bij het tuingereedschap of in de keuken.

Afspraken met ouders

Ouders dragen ook bij aan de veiligheid van de buitenschoolse opvang. Vertel ouders hoe zij hun kinderen kunnen brengen en halen. U heeft hier vaak goed zicht op en kan hen vertellen waar ze bijvoorbeeld de fiets kunnen zetten. U moet ze helpen onthouden het hek dicht te doen of de deur goed te sluiten. De ouderraad heeft hierbij een belangrijke rol. Betrek ouders/verzorgers ook bij het vaststellen van huisregels. Geef hun ook een lijst en vraag hun bijvoorbeeld input te leveren tijdens ouderavonden.

Afspraken met het team

Probeer met de regels zo goed mogelijk aan te sluiten bij de specifieke factoren van het gebouw waar u met de kinderen werkt. Bespreek de regels tijdens een overleg. Vraag bij elke regel wat het team er van vindt:

- Zinvol?
- Begrijpelijk?
- Consequent?
- Uitvoerbaar?
- Controleerbaar?
- Volledig?

In bijlage 3 vindt u een aantal voorbeelden over de onderwerpen waar u regels voor kunt maken.

Buitenschoolse activiteiten

Maak samen met de kinderen afspraken over zaken rond vervoer van en naar de BSO. Denk hierbij aan het uitstippelen van een vaste route naar een club of het zwembad. Rij bijvoorbeeld een keer mee om op deze manier inzicht te krijgen in gevaarlijke situaties op de route. Maak een voorstel dat de kinderen met elkaar fietsen en op elkaar letten. Leg de afspraken vast en informeer alle betrokken partijen. Zorg bijvoorbeeld dat iedereen een exemplaar met de afspraken krijgt en hang de regels voor de kinderen op bij het fietsenhok.

Afspraken met derden

Er wordt veel gebruik gemaakt van activiteiten buitenshuis. Hiervoor zijn samenwerkingsafspraken met bijvoorbeeld de sportvereniging, de toneelclub, de muziekvereniging, de ontdekkingsclub. Maak jaarlijks een afspraak met de bestuursleden over de relevante zaken die spelen rond het thema veiligheid. Wat gebeurt er met een kind dat geblesseerd raakt tijdens voetbal? Welke afspraken maak je met een vereniging over de registratie van het ongeval?

Afspraken over uitstapjes

Ter voorbereiding van een uitstapje kunt u de volgende zaken de revue laten passeren:

- Probeer met een variërende groep medewerkers te bedenken waar zich gevaren en risico's afspelen en hoe gevaren en risico's geminimaliseerd kunnen worden.
- Informeer goed naar de verzekering.
- Kom van tevoren een keer met alle begeleiders en andere betrokkenen bij elkaar om te praten over de afspraken die gelden tijdens en rond het uitstapje en over eventuele risico's die kunnen ontstaan. Daarnaast kan er middels zo'n overleg gecontroleerd worden of alles al goed geregeld is en/of er nog onduidelijkheden zijn.
- Informeer alle partijen, ouders, kinderen, en eventuele externe begeleiding goed over de afgesproken regels. Weten alle begeleiders op ieder tijdstip voor welke kinderen zij verantwoordelijk zijn?

Tip

Maak een protocol voor afspraken en zorg altijd dat één exemplaar van de gemaakte afspraken wordt bewaard. Bekijk jaarlijks of de gemaakte afspraken nog actueel en relevant zijn.

STAP 4: ACTIEPLAN

De nu volgende stap is die van het maken en uitvoeren van het actieplan.

Prioritering

Bij de inventarisatie zijn de risico's in kaart gebracht. Door de toewijzing van een urgentiecode zijn prioriteiten aan de risico's gegeven (urgent, noodzakelijk en wenselijk). De risico's met het profiel urgent dienen als eerste te worden aangepakt, risico's met het profiel noodzakelijk daarna en als laatste kunnen risico's met het profiel wenselijk worden aangepakt.

Op basis van de prioritering kan met behulp van eigen inzicht en ervaring en de lijst met oplossingen een actieplan worden gemaakt. In het actieplan vermeldt u in welke volgorde de maatregelen zullen plaatsvinden en wie ze zullen uitvoeren. Een voorbeeld van een actieplan is in bijlage 4 te vinden.

Oplossingen

Wat is nu de juiste oplossing om een risico op te lossen of te verminderen? In bijlage 1B is een lijst met oplossingen opgenomen waarin per scenario een aantal maatregelen worden genoemd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in productoplossingen en afspraken met kinderen en medewerkers. De lijst is gerubriceerd naar locatie zoals entree, garderobe en speelruimte.

Iedere opvanglocatie heeft zijn eigen kenmerken en eigen gebruikers. Daarom zijn de lijsten incompleet. Op basis van uw specifieke situatie zult u ook zelf oplossingen moeten bedenken en uitvoeren. Consument en Veiligheid kan hier altijd behulpzaam bij zijn. Via www.veiligheid.nl kunt u vragen aan ons stellen.

STAP 5: ONTRUIMINGS- PLAN EN EHBO

Kinderen zijn tijdens een nood-situatie niet zelfredzaam. U bent dus niet alleen verantwoordelijk voor uw eigen veiligheid tijdens een calamiteit, maar ook voor die van de kinderen. Dit creëert extra druk op het organisatievermogen van u en uw medewerkers tijdens een calamiteit.

Ontruimingsplan

Om in geval van nood tijdig en snel te kunnen ontruimen, is het noodzakelijk om een goed doordacht plan op te stellen over de manier waarop dit kan worden georganiseerd. En omdat er bij een calamiteit altijd paniek heerst is het goed om de ontruiming minimaal 1 keer per jaar met medewerkers en kinderen te oefenen.

U treft in bijlage 5 een stappenplan aan met hoe u een ontruiming kunt organiseren en oefenen. Centraal hierin staat de veiligheid van kinderen en de medewerkers.

EHBO en kinder-EHBO

Kennis en vaardigheid van eerste hulp bij ongevallen is onmisbaar in de kinderopvang. Zorg dat er altijd iemand aanwezig is met een geldig kinder-EHBO diploma. Door jaarlijks een opfriscursus te volgen blijft het diploma zijn waarde houden. Alle belangrijke zaken passeren hier de revue én men oefent weer de meest essentiële vaardigheden.

Zorg tevens voor een goed gevulde doos met EHBO-spullen. Personeel moet te allen tijde weten waar de doos ligt. Houd bij welke materialen gebruikt zijn en zorg tijdig dat alles weer wordt aangevuld. Raadplaag uw lokale GGD voor meer specifieke informatie of kijk op www.veiligheid.nl

STAP 6: VEILIGHEIDS- VERSLAG

Het veiligheidsverslag is een totaaloverzicht van de veiligheidsaspecten binnen uw kinderopvang. U geeft hiermee inzicht in wat er is gebeurd in de afgelopen periode op het gebied van veiligheid en wat er nog moet gebeuren.

Een verslag biedt u ruimte om zaken te evalueren en daarmee te leren hoe zaken nog beter aangepakt kunnen worden. Dit verslag is tevens bestemd voor de toezichthouder van de GGD en belanghebbenden, zoals de ouders en medewerkers van de kinderopvang. Neem in het verslag alle stappen op die hiervoor zijn beschreven. Als u de hieronder genoemde elementen in het verslag opneemt zal dit tegemoet komen aan de eisen die gesteld worden aan de risico-inventarisatie vanuit de Wet Kinderopvang. Resumerend:

Inventarisatie

- Wanneer is de inventarisatie van het gebouw uitgevoerd?
- Wanneer is de brandveiligheid gecontroleerd?
- Wie heeft de inventarisatie uitgevoerd?
- Voeg de ingevulde lijsten toe.

Registratie

- Voeg een kopie toe van de lijst met geregistreerde ongevallen en potentieel gevaar.
- Als er ongevallen hebben plaatsgevonden dient u aan te geven welke maatregelen u heeft genomen. Doe dit ook voor ongevallen die op basis van een gevaarlijke situatie nét goed zijn afgelopen.

Huisregels

- Voeg een kopie van de huisregels toe.
- Geef aan wanneer de regels zijn besproken met het team (eventueel notulen van deze vergadering bijvoegen).
- Evaluatie: zijn de regels nog relevant en werken ze zoals bedoeld?

Actieplan

- Voeg een kopie van het actieplan toe.
- Geef ook aan welke acties u voor het volgende jaar heeft gepland.
- Geef aan welke maatregelen u heeft getroffen om de veiligheid te vergroten of om risico's te reduceren.

Ontruimingsplan en EHBO

- Voeg een kopie van het ontruimingsplan toe.
- Voeg een kopie van het logboek toe.
- Maak een overzicht van de EHBO deskundigheid in huis.
- Beoordeel of dit nog steeds voldoende is.

Overige

- Geef aan wanneer u ouders over de veiligheid in uw kinderopvang heeft geïnformeerd.
- Geef aan wie van de medewerkers is bijgeschoold. Geef ook aan wanneer en waarin.
- Benoem de knelpunten of geschillen met de inspecteur.
- Benoem de oplossingen die u zelf heeft gevonden voor de specifieke veiligheidsproblemen in uw kinderopvang.

BIJLAGEN

Entree

SOORT ONGEVAL Veel voorkomend scenario	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Trap									
Kind valt doordat het niet bij de trapleuning kan	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt doordat de trapleuning niet goed vast zit	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind glijdt van de leuning en valt	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind struikelt over een kapotte trede.	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind glijdt uit op een gladde trede.	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind raakt bekneld tussen de treden van een open trap.	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt van de trap af 	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt aan de zijkant van de trap.	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind klimt over of door de balustrade en valt	☐	☐	☐	☐	☐				
Vloer									
Kind struikelt over een oneffenheid 	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind glijdt uit over natte vloer	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind glijdt uit over gladde vloer	☐	☐	☐	☐	☐				
Muur									
Kind bezeert zich aan een oneffenheid 	☐	☐	☐	☐	☐				
Garderobe									
Kind botst tegen kapstokhaak	☐	☐	☐	☐	☐				
Deur									
Kind krijgt zijn vingers tussen de deur 	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt door glas in deur	☐	☐	☐	☐	☐				
Raam									
Kind valt door ruit	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt door open raam	☐	☐	☐	☐	☐				
Verwarming									
Kind botst of valt tegen radiator	☐	☐	☐	☐	☐				
Verlichting									
Kind struikelt door onvoldoende licht	☐	☐	☐	☐	☐				
Lamp wordt stuk gegooid en glas valt naar beneden	☐	☐	☐	☐	☐				
Elektra									
Kind komt in contact met elektriciteit	☐	☐	☐	☐	☐				
Giftige stoffen									
Kind drinkt van schoonmaakmiddel	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind eet van giftige plant	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind eet sigaretten of medicijnen uit tas van een leidster	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl.	☐	☐	☐	☐	☐				

Ga uit van het ergste scenario, waarbij alles tegenzit

Om u een idee te geven:

- Entree**
- Uitstekende haken, spijkers, en dergelijke kunnen leiden tot hoofd-, oog- of gebitsletsel.
  - Struikel- of slippartijen kunnen resulteren in verstuikingen, hoofd- en nekletsel.
  - Glassplinters veroorzaken soms slagaderlijke bloedingen (b.v. pols) of verwondingen in het gezicht.
  - Elektrische stroom kan brandwonden en zelfs elektrocutie opleveren.
  - Beknelling van vingers en handen kan leiden tot ontvelling, verbrijzelde of gebroken botten.
  - Harde botsingen kunnen hoofd- en gebitsletsel veroorzaken.
  - Een uitglijder op de trap kan resulteren in botbreuken, hoofd- en nekletsel.
  - Kinderen die van een grote hoogte omlaag vallen, kunnen daar een hersenbeschadiging aan over houden.

Leefruimte

SOORT ONGEVAL Veel voorkomend scenario	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Vloer									
Kind struikelt over een oneffenheid 	☐	☐	☐	☐	☐				
Muur									
Kind bezeert zich aan een oneffenheid 	☐	☐	☐	☐	☐				
Deur									
Kind krijgt zijn vingers tussen de deur	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt door glas in deur	☐	☐	☐	☐	☐				
Raam									
Kind valt door ruit	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt door open raam	☐	☐	☐	☐	☐				
Verwarming									
Kind botst of valt tegen radiator	☐	☐	☐	☐	☐				
Verlichting									
Kind struikelt door onvoldoende licht	☐	☐	☐	☐	☐				
Lamp wordt stuk gegooid en glas valt naar beneden	☐	☐	☐	☐	☐				
Elektra									
Kind komt in contact met elektriciteit	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind trekt aan electriciteitsnoer en krijgt apparaat op zich	☐	☐	☐	☐	☐				
Giftige stoffen									
Kind drinkt van schoonmaakmiddel	☐	☐	☐	☐	☐				
Meubilair									
Kind stoot zich tegen meubilair 	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind krijgt splinter in vinger	☐	☐	☐	☐	☐				
Kast valt om en kind komt onder de kast terecht	☐	☐	☐	☐	☐				
Decorstuk op onderbeen van kind gevallen	☐	☐	☐	☐	☐				
Speelgoed									
Kind verwondt zich aan scherp speelgoed of splinters aan speelgoed	☐	☐	☐	☐	☐				
Verbranding									
Kind brandt zich aan soldeerbout	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind heeft toegang tot lucifers / aansteker	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind brandt zich aan heet water	☐	☐	☐	☐	☐				
Thee komt over een kind heen 	☐	☐	☐	☐	☐				
Overig									
Kind zaagt in vingers	☐	☐	☐	☐	☐				
Kinderen botsen tegen elkaar	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind botst tegen object 	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind wordt door huisdier gebeten	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl.	☐	☐	☐	☐	☐				

Leefruimte

- Hete thee kan tweede- en zelfs derdegraads brandwonden veroorzaken.
- Uitstekende haken, spijkers en dergelijke kunnen leiden tot hoofd-, oog- of gebitsletsel.
- Struikel- of slippartijen kunnen resulteren in verstuikingen, hoofd- en botbreuken.

- Glassplinters veroorzaken soms slagaderlijke bloedingen (b.v. pols) of verwondingen in het gezicht.
- Elektrische stroom kan brandwonden en zelfs elektrocutie opleveren.
- Beknelling van vingers en handen kan leiden tot ontvelling, verbrijzelde of gebroken botten.
- Harde botsingen kunnen hoofd- en gebitsletsel veroorzaken.

Buitenruimte

SOORT ONGEVAL ⚠ Veel voorkomend scenario	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Speeltoestel									
Kind valt van speeltoestel op harde ondergrond ⚠	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt door defect materiaal	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind blijft met koordje van de capuchon (achter glijbaan) hangen	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind komt met nek klem te zitten tussen trap treden	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind verwondt zich aan scherpe rand van speeltoestel	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind krijgt splinter in vinger	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind struikelt over speeltoestel	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind botst tegen speeltoestel, obstakel of ander kind	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind botst tegen ander kind op de schommel	☐	☐	☐	☐	☐				
Vinger van kind zit klem in holle buis	☐	☐	☐	☐	☐				
Beknellen van vingers bij schommel	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt van veerwip door defect materiaal	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind snijdt zich aan zwerfvuil in zandbak	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind stoot zich tegen rand van de zandbak	☐	☐	☐	☐	☐				
Omheining									
Kind rent al spelend de straat op	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind bezeert zich aan de omheining	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind kruipt onder de omheining door en komt klem te zitten	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind klimt op de omheining en valt	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt door glazen windscherm	☐	☐	☐	☐	☐				
Ondergrond									
Kind struikelt over boomwortel	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind struikelt over een oneffenheid ⚠	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind glijdt uit op een natte plek	☐	☐	☐	☐	☐				
Overig									
Kind rent tegen obstakel ⚠	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind botst tegen een fiets ⚠	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt van fiets	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind bezeert zich aan zwerfvuil	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind wordt omver gelopen	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind raakt te water	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind raakt te water tijdens voltten bouwen	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind valt met skaten	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind botst met skaten tegen ander kind	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl.	☐	☐	☐	☐	☐				

Buitenruimte

- Harde botsingen kunnen hoofdwonden en gebitsschade opleveren.
- Scherpe delen van de omheining veroorzaken soms diepe snijwonden.
- Een val op het plein kan leiden tot hoofdletsel of een gebroken arm of pols.
- Spelen met zwerfvuil resulteert regelmatig in snijwonden.

Speeltoestellen

- Uitglijden op trapjes kan leiden tot verstuikingen en ontvellingen.
- Kledingstukken die blijven haken, kunnen wurging tot gevolg hebben.
- Uitstekende spijkers, schroeven, splinters of scherpe randen leiden tot snijwonden.
- Een val uit het toestel kan botbreuken maar ook hoofd- en nek letsel veroorzaken.
- Botsing tegen een ander kind leidt soms tot hoofd-, hersen- of gebitsletsel.

Sanitair kinderen

SOORT ONGEVAL	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Kind glijdt uit op natte vloer	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind verbrandt zich aan de heet water	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind drinkt van schoonmaakmiddelen	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl.	☐	☐	☐	☐	☐				

Keuken

SOORT ONGEVAL	⚠ Veel voorkomend scenario	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
		uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Verbranding										
Kind brandt zich aan de kookplaat		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind trekt een pan van het fornuis		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind brandt zich aan oven tijdens koekjes bakken		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind brandt zich aan de ovenruit		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind loopt brandwonden op door de waterkoker over zich heen te trekken		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind heeft toegang tot lucifers / aansteker		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind brandt zich aan heet water		☐	☐	☐	☐	☐				
Hete thee komt over een kind heen	⚠	☐	☐	☐	☐	☐				
Overig										
Kind snijdt zich aan een mes		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind drinkt van schoonmaakmiddelen		☐	☐	☐	☐	☐				
Kind glijdt uit over natte vloer		☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl...		☐	☐	☐	☐	☐				

Bergruimte

SOORT ONGEVAL	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Kind drinkt van schoonmaakmiddelen	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind krijgt giftige stoffen binnen omdat voedsel naast gevaarlijke stoffen wordt opgeborgen	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind brandt zich aan heet water	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl...	☐	☐	☐	☐	☐				

- Uitglijden op trapjes kan leiden tot verstuingen en ontvellingen.

Keuken

- Heet water kan tweede- en zelfs derdegraads brandwonden veroorzaken.
- Scherpe messen kunnen leiden tot open wonden.
- Struikel- of slippartijen kunnen resulteren in verstuingen, hoofd wonden en botbreuken.

Bergruimte

- Heet water kan tweede- en zelfs derdegraads brandwonden veroorzaken.

Kantoor

SOORT ONGEVAL	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Giften stoffen									
Kind eet medicijnen uit tas leidster	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind eet sigaretten op	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind eet toner van kopieermachine op	☐	☐	☐	☐	☐				
Overig									
Kind snijdt zich aan kantoorartikelen	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl...	☐	☐	☐	☐	☐				

Sanitair volwassenen

SOORT ONGEVAL	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Kind drinkt van schoonmaakmiddelen	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl.	☐	☐	☐	☐	☐				

Omgeving

SOORT ONGEVAL ⚠ Veel voorkomend scenario	KANS DAT DIT ONGEVAL ZAL GEBEUREN			KANS OP ERNSTIG LETSEL		URGENTIECODE			
	uitgesloten	groot (A)	klein (B)	groot (1)	klein (2)	A1	A2	B1	B2
Kind moet oversteken tussen geparkeerde auto's	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind rent de weg op als het wordt opgehaald	☐	☐	☐	☐	☐				
Omheining									
Kind rent al spelend de straat op	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind bezeert zich aan de omheining	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind kruipt onder de omheining en komt klem te zitten	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind kruipt tussen de spijlen door en komt klem te zitten	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind klimt op de omheining en valt	☐	☐	☐	☐	☐				
Ondergrond									
Kind struikelt over boomwortel	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind struikelt over een oneffenheid ⚠	☐	☐	☐	☐	☐				
Kind glijdt uit op een natte plek	☐	☐	☐	☐	☐				
Anders nl.	☐	☐	☐	☐	☐				

Kantoor

- Scharen kunnen leiden tot open wonden.

Sanitair volwassenen

- Het drinken van schoonmaakmiddelen kan leiden tot vergiftigingen.

Omgeving

- Een kind kan aangereden worden door een auto of verdrinken in een nabij gelegen sloot als het plotseling het terrein afloopt.

Let op!

Het is wettelijk verplicht van ieder speeltoestel zowel binnen als buiten een logboek bij te houden (Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen). Noteer hierin inspecties (óók indien zelf uitgevoerd), reparaties, onderhoud en ongevallen. De beheerder is verantwoordelijk voor de veiligheid van zijn speeltoestellen. Hiervoor moeten periodieke inspecties en onderhoud worden gepleegd. Daarnaast wordt aangeraden om één keer per jaar de speeltoestellen door een deskundige te laten inspecteren.

Entree

Trap

Kind valt doordat het niet bij de trapleuning kan

- Aanbrengen van een extra kinderleuning op 60 cm hoogte aan de muurkant
- Brede trap (1.10 m) plaatsen, zodat men elkaar kan passeren

Kind valt doordat de trapleuning niet goed vast zit

- Leuning aan muursteunen bevestigen
- Loszittende muursteunen opnieuw in de muur vastzetten
- Nieuwe leuning plaatsen

Kind glijdt van de leuning en valt

- Obstakels aanbrengen die glijden ontmoedigen
- Afspraak: stoer gedrag niet tolereren

Kind struikelt over een kapotte trede

- Trap treden die kapot zijn repareren
- Trapbekleding vastzetten of geheel verwijderen of vervangen
- *Dektrede* vervangen van geheel uitgesleten traptrede

Kind glijdt uit op een gladde trede

- Antislipstrip langs trapneuzen aanbrengen
- Antislip coating op stenen treden aanbrengen
- Trapbekleding vervangen

Kind raakt bekneeld tussen de treden van een open trap

- Open trap vervangen voor een dichte trap
- Extra latjes aan de achterkant van de trap maken, zodat de openingen kleiner worden
- Afspraak: niet spelen op de trap

Kind valt van de trap af

- Trap vervangen voor een flauwe trap met een *aanrede* van ten hoogste 21 cm en een *optrede* van ten hoogste 15 cm
- Trap vervangen voor een brede trap (>1.10 m), zodat men elkaar kan passeren
- Afspraak: niet spelen op de trap

Kind valt aan de zijkant van de trap

- Balustrade plaatsen of verhogen naar minimaal 80 cm hoogte
- Balustrade stevig bevestigen
- Ruimte tussen balustrade en trap verkleinen
- *Opstapmogelijkheden* verwijderen
- Huidige balustrade vervangen door een balustrade met verticale spijlen

Kind klimt over of door de balustrade en valt

- Balustrade met een spijlafstand groter dan 10 cm afschermen met bijvoorbeeld een plaat (bij voorkeur multiplex, 18 mm dik)
- Balustrade met een spijlafstand groter dan 10 cm vervangen door een type met een spijlafstand van 10 cm of minder.
- Balustrade verhogen
- Afspraak: niet spelen rond trappen en balustrades

Vloer

Kind struikelt over een oneffenheid

- Losse vloerbedekking en vloermatten vastzetten of vervangen
- Op- en afstapjes markeren door bijvoorbeeld stickers, verf of antislipstrip
- Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- Afspraak: laat geen losse voorwerpen op de grond slingeren

Kind glijdt uit over natte vloer

- Buiten bij de voordeur een *rubberen mat* of metalen rooster met opvangbak plaatsen
- Binnen bij de voordeur een goede voetenmat neerleggen
- Binnen bij de voordeur een droogloopzone aanbrengen
- De vloer drogen nadat de kinderen bij nat weer binnen zijn gekomen
- Afspraak: niet rennen in de gang

Kind glijdt uit over gladde vloer

- Vloermat vastleggen
- Vloer voorzien van een stroeve coating.

Muur

Kind bezeert zich aan een oneffenheid

- Schroeven en spijkers tot 1.50 m hoogte verwijderen
- Bij verwijderen van schilderijen en kaarten, ook de schroeven, spijkers en punaises meteen verwijderen
- Uitstekende delen afschermen
- Muur glad maken/stucen

Garderobe

Kind botst tegen kapstokhaak

- Kapstokhaken die naar voren wijzen omdraaien
- Kapstokhaken afschermen met een plank
- Kapstok vervangen voor een veiliger type

Deur

Kind krijgt zijn vingers tussen de deur

- Veiligheidsstrip tot minimaal 1.20 m hoogte aanbrengen
- *Deurbuffer* plaatsen
- Voor deuren die open mogen blijven staan kan een *deurklem* of wig onder de deur worden geplaatst
- Bij deuren die op een kier mogen blijven staan kan een *deurblok* worden gebruikt

Kind valt door glas in of naast deur

- Voor ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt bij voorkeur veiligheidsglas gebruiken
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt, afschermen met een balk/plank of kunststof plaat
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt, markeren, bijvoorbeeld met stickers
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt voorzien van veiligheidsfolie
- Afspraak: geen geintjes en pesterijen bij ruiten

Raam

Kind valt door ruit

- Voor ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt bij voorkeur *veiligheidsglas* gebruiken
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt, afschermen met een balk/plank of kunststof plaat
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt, markeren, bijvoorbeeld met stickers
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt voorzien van *veiligheidsfolie*
- Afspraak: geen geintjes en pesterijen bij ruiten

Kind valt door open raam

- Raam voorzien van *raambeveiliging*
- Ramen vervangen voor ramen met *raamsluitingen*
- Geen opstapjes bij het raam zetten
- Afspraak: raambeveiliging of kierstand altijd gebruiken

Verwarming

Kind botst of valt tegen radiator

- Voldoende loopruimte creëren bij radiatoren (opstelling lokaal wijzigen)
- *Ledenradiator* afschermen met plaatstalen kast
- Ledenradiator afschermen met omkasting van gaatjesboard
- Ledenradiator vervangen door paneelradiator

Verlichting

Kind struikelt door onvoldoende licht

- Nieuwe lamp erin draaien
- Lamp vervangen voor een sterkere lamp (meer Watt)
- Lamp repareren
- Extra lamp monteren
- Afspraak: tijdig lampen vervangen

Lamp wordt stuk gegooid en glas valt naar beneden

- Onbeschermde verlichting vervangen door armatuur met afgeschermd lampen
- Afspraak: binnen niet gooien met voorwerpen

Elektra

Kind komt in contact met elektriciteit

- *Kindveilige wandcontactdozen* plaatsen
- Controleren of op alle groepen een aardlekschakelaar gemonteerd is
- Lage stopcontacten voorzien van *stopcontactbeveiligers*
- Stopcontacten boven 1.50 m hoogte plaatsen
- Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- Elektrische apparaten zo opstellen dat ze niet bereikbaar zijn voor kinderen

Giftige stoffen

Kind drinkt van schoonmaakmiddel

- Schoonmaakmiddelen opbergen in een afgesloten kast
- Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 m) of draaiknop
- Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- Gifwijzer of gifkaart ophangen
- Schoonmaken op een ander tijdstip
- Afspraak: kastdeur altijd afsluiten

Kind eet van giftige plant

- Giftige planten verwijderen
- Giftige planten hoog zetten
- Planten met giftige besjes verwijderen

Kind eet sigaretten of medicijnen uit tas van een leidster

- Aparte opbergruimte voor tassen maken
- Afspraak: tassen mogen niet rond slingeren

Leefruimte**Vloer**

Kind struikelt over een oneffenheid

- Losse vloerbedekking en vloermatten vastzetten of vervangen
- Op- en afstapjes markeren door bijvoorbeeld stickers, verf of antislipstrip
- Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- Scherpe hoeken op ooghoogte afschermen.
- Afspraak: laat geen losse voorwerpen op de grond slingeren

Kind glijdt uit over gladde vloer

- Vloermat vastleggen
- Vloer voorzien van een stroeve coating.

Muur

Kind bezeert zich aan een oneffenheid

- Schroeven en spijkers tot 1.50 m hoogte verwijderen
- Bij verwijderen van schilderijen en kaarten, ook de schroeven, spijkers en punaises meteen verwijderen
- Uitstekende delen afschermen
- Muur glad maken/stucen

Deur

Kind krijgt zijn vingers tussen de deur

- Veiligheidsstrip tot minimaal 1.20 m hoogte aanbrengen
- *Deurbuffer* plaatsen
- Voor deuren die open mogen blijven staan kan een *deurklem* of wig onder de deur worden geplaatst
- Bij deuren die op een kier mogen blijven staan kan een *deurblok* worden gebruikt

Kind valt door glas in of naast deur

- Voor ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt bij voorkeur *veiligheidsglas* gebruiken
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt, afschermen met een balk/ plank of kunststof plaat
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt, markeren, bijvoorbeeld met stickers
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 140 cm bevindt voorzien van *veiligheidsfolie*
- Afspraak: geen geintjes en pesterijen bij ruiten

Raam

Kind valt door ruit

- Voor ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt bij voorkeur *veiligheidsglas* gebruiken

- Ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt, afschermen met een balk/plank of kunststof plaat
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt, markeren, bijvoorbeeld met stickers
- Ruiten waarbij een deel zich onder de 85 cm bevindt voorzien van *veiligheidsfolie*
- Afspraak: geen geintjes en pesterijen bij ruiten

Kind valt door open raam

- Raam voorzien van *raambeveiliging*
- Ramen vervangen voor ramen met *raamsluitingen*
- Geen opstapjes bij het raam zetten.
- Geen banken of stoelen zetten onder een raam dat open kan.
- Afspraak: raambeveiliging of kierstand altijd gebruiken

Verwarming

Kind botst of valt tegen radiator

- Voldoende loopruimte creëren bij radiatoren (indelingsruimte wijzigen)
- Ledenradiator afschermen met plaatstalen kast
- Ledenradiator afschermen met omkasting van gaatjesboard
- Ledenradiator vervangen door paneelradiator

Verlichting

Kind struikelt door onvoldoende licht

- Nieuwe lamp erin draaien
- Lamp vervangen voor een sterkere lamp (meer Watt)
- Lamp repareren
- Extra lamp monteren
- Afspraak: tijdig lampen vervangen

Lamp wordt stuk gegooid en glas valt naar beneden

- Onbeschermde verlichting vervangen door armatuur met afgeschermd lampen
- Afspraak: binnen niet gooien met voorwerpen

Elektra

Kind komt in contact met elektriciteit

- *Kindveilige wandcontactdozen* plaatsen
- Controleren of op alle groepen een aardlekschakelaar gemonteerd is
- Lage stopcontacten voorzien van *stopcontactbeveiligers*
- Stopcontacten boven 1.50 m hoogte plaatsen
- Geen losse snoeren, hiervoor een kabelgoot aanbrengen
- Elektrische apparaten zo opstellen dat ze niet bereikbaar zijn voor kinderen

Kind trekt aan elektriciteits snoer en krijgt apparaat op zich

- Snoeren door kabelgoten laten lopen.
- Apparaten vastzetten.

Giftige stoffen

Kind drinkt van schoonmaakmiddel

- Schoonmaakmiddelen opbergen in een afgesloten kast
- Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 m)
- Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- Gifwijzer of gifkaart ophangen
- Schoonmaken op een ander tijdstip
- Afspraak: kastdeur altijd afsluiten

Kind eet sigaretten uit tas van een ouder of leidster

- Aparte opbergruimte voor tassen maken
- Afspraak: tassen mogen niet rond slingeren, op de grond worden neergezet

Meubilair

Kind stoot zich tegen meubilair

- Voldoende loopruimte om meubilair creëren
- Scherpe randen en punten afronden of afschermen

Kind krijgt splinter in vinger

- Meubilair regelmatig controleren op splinters
- Splinters van meubilair afschuren
- Meubilair controleren op afbladderende verf
- Meubels opschuren en verven

Kast valt om en kind komt onder kast terecht

- Kast verankeren aan de muur
- Plaats de zwaarste dingen onderin de kast
- Afspraak: niet in kast klimmen, vragen als je iets van de bovenste plank wilt hebben

Decorstuk op onderbeen van kind gevallen

- Onstabiele voorwerpen vastzetten
- Decorstuk verplaatsen, uit de looproute plaatsen
- Decorstuk in een kast opbergen

Speelgoed

Kind verwondt zich aan scherp speelgoed of splinters aan speelgoed

- Speelgoed regelmatig controleren of het nog heel is, of scherpe randen heeft
- Speelgoed dat stuk is en waar scherpe randen aanzitten weggooiën
- Speelgoed waar splinters aanzitten schuren
- Schroeven moeten verzonken zijn, liefst speelgoed dat gelijmd is gebruiken

Verbranding

Kind brandt zich aan soldeerbout

- Alleen oudere kinderen met soldeerbouten laten werken
- Jonge kinderen uit de buurt houden als er met soldeerbouten/gereedschap wordt gewerkt
- In kleine groepjes laten werken
- Goede uitleg geven hoe moet worden omgegaan met soldeerbouten
- Afspraak: niet spelen met soldeerbouten/gereedschap

Kind heeft toegang tot lucifers/aansteker

- Lucifers en aanstekers opbergen in een kast of lade met slot
- Kinderveilige aanstekers gebruiken
- Afspraak: altijd opbergen na gebruik
- Afspraak: niet spelen met vuur

Kind brandt zich aan heet water

- Plaats *thermostatische mengkranen* of mengkranen met *temperatuurbegrenzer*

Thee komt over een kind heen

- Thee bewaren in thermoskannen
- Thee niet zetten op de groep
- Theekopjes gebruiken met goede oortjes
- Theekopjes ver op tafel /aanrecht zetten
- Afspraak: thee rustig aan tafel drinken

OverigKind zaagt in vingers

- Alleen oudere kinderen met zagen laten werken
- Jonge kinderen uit de buurt houden als er met zagen/gereedschap wordt gewerkt
- In kleine groepjes laten werken
- Goede uitleg geven hoe moet worden omgegaan met zagen
- Botte zagen niet zelf laten verwisselen
- Afspraak: niet spelen met zagen/gereedschap

Kinderen botsen tegen elkaar

- Ruimte anders indelen
- Meer vrije ruimte per kind
- Afspraak: niet rennen in de ruimte

Kind botst tegen object

- Ruimte anders indelen
- Kind in de gaten houden of het eventueel slecht ziet of motorische problemen heeft
- Afspraak: niet wild rennen in de ruimte

Kind wordt door huisdier gebeten

- Huisdier afschermen in een aparte ruimte / kooi / ren
- Ander huisdier dat niet zo snel bijt
- Afspraak: kinderen leren omgaan met dieren

Buitenruimte**Speeltoestel**Kind valt van speeltoestel op harde ondergrond

- Bij glij-, schommel-, zwaaionderdelen zachte ondergrond laten doorlopen tot 2 meter in de bewegingsrichting
- Rul zand, boomschors of rubberen tegels aanbrengen, minimaal 1,5 meter rondom het toestel
- Uitgesleten bodemmateriaal aanvullen
- Ingeklonken zand losmaken en eventueel aanvullen
- Als zich een obstakel in de valbaan bevindt: obstakel verwijderen of toestel verplaatsen

Kind valt door defect materiaal

- Onderdelen met speling opnieuw vastzetten
- Onderdelen met speling vervangen
- Wankel toestel opnieuw ingraven
- Wankel toestel vervangen
- Bij wankelen fundering laten nakijken
- Bij wankelen toestel opnieuw laten plaatsen
- Ontbrekende sporten aanbrengen
- Ontbrekende traprede aanvullen
- Anti-slip op treden aanbrengen, indien mogelijk
- Klimtouwen van juiste dikte aanbrengen (16 - 45 mm)
- Klimtouwen goed verankeren
- De uitloop van de glijgoot loopt niet horizontaal: toestel vervangen
- Instabiel schommelzitje vervangen door ander model
- Afspraak: regelmatig speeltoestellen en buitenspeelgoed controleren op gebreken.

Kind blijft met koordje van capuchon (achter glijbaan) hangen

- V-vormige constructies afdichten
- Kieren waarin kleding kan haken dichtmaken
- Scharnieren afschermen
- Toestel vervangen
- Afspraak: geen koorden aan kleding toestaan

Kind komt met nek klem te zitten tussen trap treden

- Afstand tussen de treden vergroten of verkleinen. (kleiner dan 8,9 cm en groter dan 23 cm)

Kind verwondt zich aan scherpe rand van speeltoestel

- Beschadigd hout repareren
- Beschadigd hout vervangen
- Roestplekken schuren en opnieuw lakken
- Uitstekende schroeven laten verzinken
- Uitstekende schroeven voorzien van een (nieuwe) bescherming, bijvoorbeeld met een beschermddop
- Uitstekende schroeven vervangen door afgeronde siermoeren
- Afgebroken onderdelen verwijderen
- Afgebroken onderdelen vernieuwen
- Toestel vervangen
- Handgrepen met afrondingsstraal van minder dan 20 mm vervangen
- Afspraak: regelmatig speeltoestellen controleren op scherpe randen

Kind krijgt splinter

- Beschadigd hout repareren
- Beschadigd hout vervangen
- Roestplekken schuren en opnieuw lakken
- Afspraak: regelmatig speeltoestellen controleren

Kind struikelt over speeltoestel

- Fundering afdekken met zand
- Toestel opnieuw ingraven

Kind botst tegen speeltoestel, obstakel of ander kind

- Toestel verplaatsen als het te dicht bij obstakel of ander toestel staat
- Speelruimte anders indelen: druk en rustig spel uit elkaar halen.

Kind botst tegen ander kind op de schommel

- Schommel verplaatsen als deze in de looproute staat
- Hekje om schommel plaatsen
- Een zitje weghalen als de afstand tussen de zitjes kleiner is dan 30 cm + 1/5 van de schommellengte (lengte van het touw of de ketting)
- Het toestel vervangen als de afstand tussen zitje en paal kleiner is dan 20 cm + 1/5 van de schommellengte (lengte van het touw of de ketting)
- Zwaar zitje vervangen door lichtgewicht type van kunststof

Vinger van kind komt klem te zitten in holle buis

- Holle buizen voorzien van een afdichting, bijvoorbeeld met een beschermddop

Beknellen van vingers bij schommel

- Ketting vervangen als schakelopening groter is dan 6 mm
- Ketting op grijphoogte van hoesje voorzien (bijvoorbeeld een binnenband of tuinslang) als schakelopening groter is dan 6 mm

Kind valt van veerwip door defect materiaal

- Veerbeweging stopt abrupt: toestel vervangen
- Ontbrekende handgrepen aanbrengen
- Handgrepen met een diameter kleiner dan 16 mm vervangen door dikker type
- Afspraak: regelmatig speeltoestellen controleren

Kind snijdt zich aan zwerfvuil in zandbak

- Zandbak dagelijks controleren op zwerfvuil, ook in verband met struikelen
- Zandbak dagelijks afdekken (wel zorgen voor ventilatie openingen)

Kind stoot zich tegen rand van de zandbak

- Beschadigde rand repareren
- Ruwe rand glad maken
- Toestel laten inspecteren
- Toestel bij grote beschadigingen vervangen
- Huisregels bespreken

OmheiningKind rent al spelend de straat op

- Ontbrekende omheining aanbrengen
- Zelfsluitend hek plaatsen
- Dranghek plaatsen op rand van de stoep
- Het poortje opent in de richting van het plein
- De sluiting zit aan de buitenkant, zodat je over het hek moet reiken om het poortje te openen
- Afspraak: kinderen mogen niet van de speelplaats af

Kind bezeert zich aan de omheining

- Scherpe onderdelen verwijderen
- Kapot gaas vervangen
- Omheining vervangen

Kind kruipt onder de omheining en komt klem te zitten

- Ruimte tussen de onderkant van de omheining en de bodem verkleinen

Kind klimt op de omheining en valt

- Klimmen bemoeilijken door opstapmogelijkheden te verwijderen
- Ander *type hek* plaatsen
- Hoger hek plaatsen, minimaal 1.20 m
- Huisregels bespreken, bijvoorbeeld over het spelen op de speelplaats, of spelen bij het water

Kind valt door glazen windscherm

- Veiligheidsglas in windscherm plaatsen
- Voor windschermen waarbij een deel van het glas zich onder de 140 cm bevindt bij voorkeur *veiligheidsglas* gebruiken
- Voor windschermen waarbij een deel van het glas zich onder de 140 cm bevindt, afschermen met een balk/ plank of kunststof plaat
- Voor windschermen waarbij een deel van het glas zich onder de 140 cm bevindt, markeren, bijvoorbeeld met stickers
- Voor windschermen waarbij een deel van het glas zich onder de 140 cm bevindt voorzien van veiligheidsfolie
- Afspraak: geen geintjes en pesterijen bij ruiten

OndergrondKind struikelt over boomwortel

- Herbestraten van ondergrond

Kind struikelt over een oneffenheid

- Verzakte tegels recht leggen
- Kapotte tegels vervangen
- Herbestraten van ondergrond
- Kuilen egaliseren
- Afstapjes of andere hoogteverschillen moeten duidelijk zichtbaar zijn, bijvoorbeeld door kleurverschillen.
- Huisregels bespreken over rennen op speelplaats

Kind glijdt uit op een natte plek

- Bemoste gedeelte schoonmaken, hogedrukreiniger
- Slechte afwatering opheffen
- Ondergrond schuin laten aflopen
- Afwatering aanleggen
- Afwatering ontstoppen
- Bij sneeuw/ ijs speelplaats vegen of pekels strooien

OverigKind rent tegen obstakel

- Bij te weinig ruimte, speeltoestellen verwijderen
- Obstakels, zoals prullenbakken, buiten looproute plaatsen

Kind botst tegen een fiets

- Fietsen in fietsenrekken plaatsen
- Voldoende fietsenstallingen plaatsen
- *Degelijke fietsenstallingen* plaatsen
- Het fietsenrek een goede plaats geven
- Buiten spel materiaal opruimen

Kind valt van fiets

- Kinderen een fietshelm laten dragen
- Een apart gedeelte inrichten waar gefietst mag worden
- Bepaalde tijden aanwijzen wanneer er gefietst mag worden op het plein
- Kinderen die nog onvoldoende fietsvaardigheden bezitten, helpen met leren fietsen
- Verzakte tegels recht leggen
- Kapotte tegels vervangen
- Fietsregels leren

Kind bezeert zich aan gevaarlijk zwerfvuil

- Speelplein controleren voordat de kinderen naar buiten gaan

Kind wordt omver gelopen

- Verschillende leeftijdsgroepen op een ander tijdstip buiten laten spelen
- Een apart speelgedeelte inrichten voor de jongste groep
- Voldoende loopruimte creëren om speeltoestellen heen
- Bij te weinig ruimte, speeltoestellen verwijderen
- Obstakels, zoals prullenbakken, buiten looproute plaatsen

Kind raakt te water

- Water afschermen met hek
- Water dempen
- Waterkant veiliger maken door een duidelijke overgang water/land
- Waterdiepte zo ondiep mogelijk
- Hoogte verschil wateroppervlak / land zo klein mogelijk
- Talud niet te steil

Kind raakt te water tijdens vloten bouwen

- Alleen kinderen met twee zwemdiploma's laten meedoen met de activiteit vloten bouwen
- Toezicht houden door leiding die reddend kan zwemmen
- Zwemvesten laten dragen door kinderen
- Hoogte verschil wateroppervlak / land zo klein mogelijk
- Talud niet te steil

Kind valt met skaten

- Verzakte tegels recht leggen
- Kapotte tegels vervangen
- Afspraak: kinderen leren hoe ze moeten remmen met skates
- Huisregels tijdens skaten moeten alle beschermingsmiddelen worden gedragen

Kind botst met skaten tegen ander kind

- Een aparte speelgedeelte inrichten voor skaters
- Skaters op een ander tijdstip buiten laten spelen
- Afspraak: kinderen leren hoe ze moeten remmen met skates

Sanitair kinderen

OverigKind glijdt uit op natte vloer

- Schoonmaakregime aanpakken, bijvoorbeeld ander schoonmaakmiddel of andere tijden
- Stroevlere tegels laten leggen

Kind verbrandt zich aan heet water

- Plaats *thermostatische mengkranen* of mengkranen met *temperatuurbegrenzer*

Kind drinkt van schoonmaakmiddel

- Schoonmaakmiddelen opbergen in een afgesloten kast
- Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 m)
- Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- Gifwijzer of gifkaart ophangen
- Afspraak: kastdeur altijd afsluiten
- Schoonmaken op een ander tijdstip

Keuken

VerbrandingKind brandt zich aan de kookplaat

- Keuken afsluiten voor jonge kinderen door de deurklink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Afspraak: kinderen leren hoe ze het fornuis moeten bedienen.

Kind trekt een pan van het fornuis

- Keuken afsluiten voor jonge kinderen door de deurklink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Stelen naar achteren laten wijzen tijdens het koken
- Zoveel mogelijk de achterste pitten gebruiken tijdens het koken
- Afspraak: hoeveel kinderen mogen tegelijk bij het fornuis

Kind brandt zich aan oven tijdens koekjes bakken

- Ovenhandschoenen laten dragen
- Goede uitleg geven hoe moet worden omgegaan met de oven
- Alleen oudere kinderen de oven laten bedienen
- Jonge kinderen uit de keuken houden als de oven aan staat
- Afspraak: niet spelen in de buurt van de oven

Kind brandt zich aan de ovenruit

- Keuken afsluiten voor jonge kinderen door de deurklink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Ovenruit beschermer plaatsen
- Goede ovenwantsen aanschaffen.

Kind loopt brandwonden op door de waterkoker over zich heen te trekken

- Snoer niet los laten hangen bijvoorbeeld een kabelgoot plaatsen of in het apparaat oprollen
- Waterkoker zo plaatsen dat een kind er niet makkelijk bij kan bijvoorbeeld hoog of ver naar achteren

Kind heeft toegang tot lucifers / aansteker

- Lucifers en aanstekers opbergen in een kast of lade met slot
- Kinderveilige aanstekers gebruiken
- Afspraak: altijd opbergen na gebruik
- Afspraak: niet spelen met vuur

Kind brandt zich aan heet water

- Plaats *thermostatische mengkranen* of mengkranen met *temperatuurbegrenzer*

Hete thee komt over een kind heen

- Thee bewaren in thermoskannen
- Thee niet zetten op de groep
- Theekopjes gebruiken met goede oortjes
- Theekopjes ver op tafel /aanrecht zetten
- Afspraak: thee rustig aan tafel drinken

OverigKind snijdt zich aan een mes

- Keuken afsluiten voor jonge kinderen door de deurklink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Keukenlade afsluiten door lade slot aan te brengen
- Vaatwasser goed afsluiten als er messen in staan
- In de vaatwasser de scherpe messen met de punt naar beneden zetten
- Afspraak: geen vlijmscherpe messen gebruiken
- Afspraak: niet spelen met messen of als je een mes in je handen hebt.
- Afspraak: leren hoe je moet snijden

Kind drinkt van schoonmaakmiddelen

- Keuken afsluiten voor jonge kinderen door de deurklink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 m) of slot

- Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- Gifwijzer of gifkaart ophangen
- Afspraak: kastdeur altijd afsluiten
- Schoonmaken op een ander tijdstip

Kind glijdt uit over natte vloer

- Schoonmaakregime aanpakken, bijvoorbeeld ander schoonmaakmiddel of andere tijden
- Als water wordt gemorst dit meteen opdoen

Bergruimte

Kind drinkt van schoonmaakmiddelen

- Keuken afsluiten voor jonge kinderen door de deurklink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 m)
- Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- Gifwijzer of gifkaart ophangen
- Afspraak: kastdeur altijd afsluiten
- Schoonmaken op een ander tijdstip
- Bergruimte afsluiten voor jonge kinderen door klink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Deur van bergruimte afsluiten met sleutel

Kind krijgt giftige stoffen binnen omdat voedsel naast gevaarlijke stoffen wordt opgeborgen

- Indeling bergruimte wijzigen
- Voedsel apart verpakken voordat het wordt opgeborgen

Kind verbrandt zich aan heet water

- Bergruimte afsluiten voor kinderen door klink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Bergruimte afsluiten voor kinderen door hekje te plaatsen voor bergruimte
- Plaats *thermostatische mengkranen* of mengkranen met *temperatuurbegrenzer*
- Kranen waar kinderen niet hoeven te komen afschermen.

Kantoor

Giftige stoffen

Kind eet medicijnen uit tas leidster

- Kantoor afsluiten voor kinderen door klink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Kantoor afsluiten voor kinderen door hekje te plaatsen voor kantoor
- Deur van kantoor afsluiten met sleutel
- Tassen van leidsters hoog opbergen of in dichte kast

Kind eet sigaretten op

- Kantoor afsluiten voor kinderen door klink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Kantoor afsluiten voor kinderen door hekje te plaatsen voor kantoor
- Deur van kantoor afsluiten met sleutel
- Tassen van leidsters hoog opbergen of in dichte kast
- Sigaretten in dichte kast opbergen
- Geen volle asbakken laten staan

Kind eet toner van kopieermachine op

- Kantoor afsluiten voor kinderen door klink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Kantoor afsluiten voor kinderen door hekje te plaatsen voor kantoor
- Deur van kantoor afsluiten met sleutel
- Kast met toner afsluiten

Overig

Kind snijdt zich aan kantoorartikelen

- Kantoor afsluiten voor kinderen door klink op 1.50 m hoogte aan te brengen
- Kantoor afsluiten voor kinderen door hekje te plaatsen voor kantoor
- Deur van kantoor afsluiten met sleutel
- Scherpe kantoorartikelen zoals scharen, briefopeners e.d. opbergen in afgesloten lade/kast

Sanitair volwassenen

Kind drinkt schoonmaakmiddelen

- Schoonmaakmiddelen opbergen in een afgesloten kast
- Schoonmaakmiddelen opbergen in een kast met een hoge klink (minimaal 1.50 m)
- Schoonmaakmiddelen hoog opbergen
- Gifwijzer of gifkaart ophangen
- Schoonmaken op een ander tijdstip

Omgeving

Kind moet oversteken tussen geparkeerde auto's

- Dranghek plaatsen op de rand van de stoep
- Verzoek tot zebra indienen bij gemeente
- Klaarover aanstellen
- Afspraak: veilige routes in kaart brengen

Kind rent de weg op als het wordt opgehaald

- Dranghek plaatsen op de rand van de stoep
- Klaarover aanstellen
- Afspraak: het goede voorbeeld geven bij uitstapjes buiten de BSO

Omheining

Kind rent al spelend de straat op

- Ontbrekende omheining aanbrengen
- Zelfsluitend hek plaatsen
- Dranghek plaatsen op rand van de stoep
- Het poortje opent in de richting van het plein.
- De sluiting zit aan de buitenkant, zodat je over het hek moet reiken om het poortje te openen

Kind bezeert zich aan de omheining

- Scherpe onderdelen verwijderen
- Kapot gaas vervangen
- Omheining vervangen

Kind kruipt onder de omheining en komt klem te zitten

- Ruimte tussen de onderkant van de omheining en de bodem verkleinen

Kind kruipt tussen de spijlen door en komt klem te zitten

- Hek vervangen voor een hek waarbij de afstand tussen de spijlen kleiner is, maximaal 10 cm

Kind klimt op de omheining en valt

- Klimmen bemoeilijken door opstapmogelijkheden te verwijderen
- Ander *type* hek plaatsen
- Hoger hek plaatsen, minimaal 1.20 m
- Huisregels bespreken, bijvoorbeeld over het spelen op de speelplaats, of spelen bij het water

Ondergrond

Kind struikelt over boomwortel

- Herbestraten van ondergrond
- Melden bij de gemeente

Kind struikelt over een oneffenheid

- Verzakte tegels recht leggen
- Kapotte tegels vervangen
- Herbestraten van ondergrond
- Kuilen egaliseren
- Melden bij de gemeente

Kind glijdt uit op een natte plek

- Bemoste gedeelte schoonmaken, hogedrukreiniger
- Slechte afwatering opheffen
- Ondergrond schuin laten aflopen
- Afwatering aanleggen
- Afwatering ontstoppen
- Bij sneeuw/ ijs stoep vegen of pekkel strooien
- Melden bij de gemeente

WOORDENLIJST

Aantrede

De afstand van de voorkant van een traprede (neus) tot aan de voorkant van een volgende traprede.

Antislip strip

Een nadeel van de antislipstrip is dat het struikelgevaar kan veroorzaken als de strip los gaat zitten en opkruilt. Regelmatige inspectie is vereist. Het aanbrengen van een antislipstrip is eenvoudig zelf uit te voeren (± 3 per meter).

Balustrade

Balustrade is zowel de afscherming aan de zijkant van de trap als de bovenkant van het trapgat.

Dekrede

Bovenste afwerklaag van een houten of stenen traprede.

Deurblok

Voor een deur die op een kier mag blijven staan, is een deurblok een mogelijkheid. Het blok (gemaakt van zacht kunststof) wordt boven of aan de zijkant op de deur geplaatst en voorkomt dat de deur onverwachts dicht slaat. Hoe dichter het blok bij de scharnierkant wordt geplaatst, des te groter is de kier die open blijft.

Deurbuffer

Met een deurbuffer kan een deur niet snel dicht slaan. Het product is eenvoudig bovenaan de deurpost te monteren met behulp van vier schroeven. Alleen als de deur voorzichtig wordt gesloten, schuift de veer van de deurbuffer naar binnen. Bij het dichtgooien of dichtwaaien van de deur blokkeert de deurbuffer. Een nadeel van de deurbuffer is dat het alleen op binnendeuren werkt, buitendeuren zijn te zwaar.

Deurklem

Voor een deur die tijdelijk open mag blijven staan, is de deurklem een goede oplossing. De deurklem bestaat uit een metalen bladveer met aan de uiteinden twee blokjes. De deurklem is eenvoudig onder de geopende deur te plaatsen waarna deze muurvast staat. De deur kan niet dichtvallen of worden dichtgedaan. De deurklem past op alle binnendeuren en tuindeuren waarvan de opening tussen vloer en deur kleiner is dan 3 cm.

Fietsenrek

Een goed fietsenrek is geschikt voor verschillende type banden. Het staat stabiel en nodigt niet uit tot spelen. Verder heeft het geen uitstekende delen en scherpe randen.

Hoge klink

Kinderen tot 4 jaar kunnen een deur met een klink op 1.35 m hoogte niet open krijgen. Voor kinderen tot 6 jaar is dit 1.50 m hoog. Voor deuren die vaak geopend worden is het niet praktisch om de klink nog hoger te zetten. Een draaiknop als klink maakt het moeilijker voor kinderen om een deur te openen.

Horizontale elementen

Alles waar kinderen een voet op kunnen plaatsen zoals planken of stenen muurtjes kunnen door kinderen gebruikt worden om op te klimmen.

Kinderleuning

Lage leuning op een hoogte van 60 cm.

Kindveilige stopcontacten

Speciale stopcontacten die alleen gevaar opleveren als een kind twee metalen voorwerpen exact tegelijk in de beide gaatjes zou stoppen.

Laag doorlopende ruiten

Veiligheidsglas kan het beste geplaatst worden volgens NEN 3569. Een glasspecialist, architect of constructeur kunnen u daarbij goed adviseren. In het kort komt het op het volgende neer: Wanneer een deel van het glas zich tussen de 85 cm en 1,40 m bevindt, moet er veiligheidsglas van klasse 3 worden geplaatst. Wanneer een deel van het glas zich onder de 85 cm bevindt moet er veiligheidsglas van klasse 2 worden geplaatst. Mocht in deze situatie aan de andere kant van het glas een valhoogte van meer dan 1 m zijn, dan moet er veiligheidsglas van klasse 1 geplaatst worden.

Ledenradiator

Deze bestaat uit lamellen die verticaal evenwijdig aan elkaar staan. De ledenradiatoren die openingen hebben tussen de lamellen worden doorkijk ledenradiatoren genoemd.

Obstakels leuning

Hiervoor kunnen bijvoorbeeld siermoeren of metalen (deur)knoppen gebruikt worden. Deze zijn o.a. verkrijgbaar bij de doe-het-zelfzaken.

Opstapmogelijkheden

Kinderen kunnen van alles gebruiken om op te staan. Let vooral op meubilair zoals: banken, stoelen, tafels. Ook speelgoed of horizontale richels of latjes kunnen als opstapje gebruikt worden. Verwijder horizontale balken/ buizen die het mogelijk maken om over het hek te klimmen, als dit mogelijk is.

Optrede	De afstand van de bovenkant van een trede tot de bovenkant van de volgende trede.	
Raambeveiliging	Kan op bestaande ramen worden geplaatst. Voorkomt dat een raam verder dan 10 cm open kan.	
Raamsluitingen	Ramen die voorzien zijn van een voorziening zodat het raam alleen met een bepaalde handeling verder open kan dan 10 cm.	
Rubber mat	Leg een goede rubber buitenmat van ongeveer 3 meter (bijvoorbeeld 2 standaard matten van 1 m x 1.5 m) neer. Een leerling heeft dan tenminste twee passen nodig om over de mat te lopen. De matten kunnen circa 10 jaar mee. Voor het onderhoud moet je de buitenmat af en toe wegneemen, schoonspuiten en het zand onder de mat verwijderen. Bijkomend voordeel van de rubber mat is dat het te zwaar is om weggesleept/gestolen te worden.	
Stopcontact-beveiligers	Er bestaan meerdere typen: afdekplaatje, dit wordt op het stopcontact vastgeplakt of geklemd. Het stopcontact kan nog gebruikt worden. Met een veermechanisme schuift het plaatje voor de openingen als de stekker wordt verwijderd. Losse plug, dit dekt de gaten helemaal af. Om het stopcontact te kunnen gebruiken moet de plug verwijderd worden. Dit type is alleen geschikt voor stopcontacten die weinig gebruikt worden.	
Stroeve vloer	De wrijvingscoëfficiënt moet liggen tussen 0,3 en 0,9.	
Temperatuur-begrenzer op mengkraan	Een mengkraan met ingebouwde temperatuur-begrenzer biedt de mogelijkheid om de uitstroom-temperatuur te begrenzen tot de gewenste temperatuur. Bij sommige modellen kan je elke gewenste maximale temperatuur instellen, bij andere modellen zijn er een beperkt aantal instelmogelijkheden.	
Thermosstatische mengkraan	Kinderen kunnen bij water van 55 graden Celsius binnen 30 seconden al ernstige brandwonden oplopen. De thermosstatische mengkraan biedt de mogelijkheid om door middel van een temperatuurinstelknop de gewenste temperatuur vooraf te bepalen. De thermostaten hebben op de temperatuurinstelknop een blokkering zodat de kraan niet per ongeluk boven een bepaalde temperatuur	(veelal 38 graden Celsius) kan komen. Het wijzigen van de temperatuurinstelling voor zowel de thermosstatische mengkraan als voor de mengkraan met temperatuur-begrenzer is eenvoudig voor een volwassene, maar moeilijk voor een kind. Deze kranen moeten in de plaats van de gewone mengkraan op het aanrecht, douche of bad worden gemonteerd.
		Type hek
		Kinderen vanaf 4 jaar kunnen bijna over elk type hek klimmen. De hekken die het moeilijkst zijn, zijn van het type spijlen hek of flexibel gaashek. Geadviseerd wordt om het hek minimaal 1.20 m hoog te maken. De spijlen mogen maximaal 10 cm uit elkaar staan.
		Veiligheidsfolie
		Veiligheidsfolie moet worden aangebracht door een gespecialiseerd bedrijf. Het hele raam moet van folie worden voorzien. Het folie moet worden aangebracht aan de zijde waar tegen gestoten wordt.
		Veiligheidsglas herkennen
		Hoe kunt u veiligheidsglas herkennen? Wanneer het glas voorzien is van één van de volgende kenmerken, is er in ieder geval sprake van veiligheidsglas: 1 een rond stempeltje met de tekst "tempered". 2 een rond stempeltje met daarin het getal van de klasse aanduiding, bijvoorbeeld 1, 2, of 3 en cetera. 3 een teken in de vorm van een huis met daarin een EHBO-kruis. Maar ook als het glas niet één van de bovengenoemde tekens bevat, kunt u te maken hebben met veiligheidsglas. Alleen is het onderscheid tussen veiligheidsglas en normaal glas dan moeilijk te maken. Het gelaagde veiligheidsglas klinkt iets differ dan normaal glas. Voor een leek is dit moeilijk te bepalen. Een glasspecialist kan met behulp van een apparaat beoordelen of er sprake is van veiligheidsglas.
		Veiligheidsglas verschillende klassen
		Er bestaan verschillende klassen veiligheidsglas. De verschillende klassen staan beschreven in de Nederlandse norm NEN 3569. Klasse 1 is het sterkste veiligheidsglas en klasse 3 het minst sterk. Daar staat ook vermeld waar veiligheidsglas moet worden aangebracht. Een glasspecialist, architect of constructeur kunnen u daarbij goed adviseren.

Voetenmat

Een goede voetenmat is ongeveer 3 meter lang (bijvoorbeeld 2 standaard matten van 1 m x 1.5 m). Een leerling heeft dan tenminste twee passen nodig om over de mat te lopen. Een zware mat zorgt ervoor dat de hoeken niet omkrullen. De mat kan ook bij de hoeken worden vastgespijkerd, maar dan kan daaronder niet worden schoongemaakt.

INVENTARISATIE BRANDVEILIGHEID

De directie van de buitenschoolse opvang is verantwoordelijk voor de brandveiligheid en moet voldoen aan de voorschriften van het Bouwbesluit en de (Model-) bouwverordening. Deze inventarisatielijst biedt een overzicht van de belangrijkste aandachtspunten op gebied van brandveiligheid.

Let op:

- of een gebouw brandveilig is (bijvoorbeeld ook op bouwkundig en installatie technisch gebied), toetst de brandweer.
- op grond van bepaalde voorschriften kunnen door de gemeente (brandweer) aanvullende eisen worden gesteld. Deze eisen zijn dan nodig om te komen tot een op de situatie toegesneden, brandveilige oplossing. De teksten van deze inventarisatie zijn afgeleid van o.a. het Bouwbesluit en de (Model)-bouwverordening.

De inventarisatielijsten bestaan vooral uit gedragsvragen. Dit zijn vragen die u uzelf dient te stellen rond het thema brandveiligheid. Als voorbeeld: u kunt een brand blussen met de aanwezig blusmiddelen. Deze vraag mag u alleen met 'ja' beantwoorden als u weet waar de blusmiddelen hangen en als u weet hoe ze werken (omdat u bijvoorbeeld een BHV-training heeft gevolgd). Ter volledigheid zijn er ook een aantal vragen opgenomen over meer technische zaken zoals versieringen en stoffering in het gebouw.

Bewaar de ingevulde lijst zorgvuldig en gebruik hem als hulpmiddel bij de inventarisatie die u regelmatig moet uitvoeren.

Uitgangen en vluchtroutes

Belangrijke brandveiligheidsvoorzieningen in de BSO zijn de (nood-)uitgangen.

Het is immers nodig dat iedereen het gebouw bij een calamiteit snel en veilig kan verlaten.

		ja	nee
1	U kunt met uw kinderen snel en goed altijd alle uitgangen bereiken		
	Zijn de ingangen, doorgangen, uitgangen, nooduitgangen, gangpaden, galerijen, trappen, hellingbanen en vluchtroutes over de minimaal vereiste breedte vrij van opslag en obstakels?	☐	☐
	Worden de inbraak- en/of uitbraakwerende middelen op de nooduitgangsdeuren (zoals sloten, schuiven, balken) altijd zo gebruikt / afgesteld dat tijdens het gebruik van de BSO de nooduitgangdeuren direct onbelemmerd kunnen worden geopend?		
	Zijn deze voorzieningen in overleg met de brandweer aangelegd ?	☐	☐
	Zijn gordijnen in of voor een ingang, doorgang, uitgang en nooduitgang zodanig aangebracht dat deze met de deuren meedraaien en het openen van de deuren niet belemmeren of verhinderen?	☐	☐
	Zijn de brand- en/of rookwerende deuren en luiken gesloten? (n.v.t. bij gebruik van z.g. kleefmagneten)	☐	☐
2	U en de medewerkers kunnen altijd alle deuren van binnenuit openen.		
	Tijdens de opvang zijn er geen deuren op slot		
	Zijn de deuren van de nooduitgangen van binnenuit direct te openen zonder gebruik te maken van sleutels of andere losse voorwerpen?	☐	☐
3	U treft geen obstakels aan bij de nooduitgangen		
	Zijn de nooduitgangen binnen een straal van 2 meter vrij van tafels, stoelen, bedden of andere obstakels?	☐	☐
4	U kunt alle deuren op de vluchtroute volledig open doen zodat u bijvoorbeeld met een bedje of buggy naar buiten kunt		
	Kunnen de deuren die als vluchtroute / uitgang voor brand dienen van binnenuit onbelemmerd over de gehele breedte worden geopend?	☐	☐
5	Alle deuren draaien met de vluchtrichting mee		
	Draaien de deuren in de vluchtroute met de vluchtrichting mee?	☐	☐
6	U heeft alle nooduitgangen voorzien van de aanduiding 'nooddeur vrijhouden' of 'nooduitgang'		
	Zijn de nooduitgangen aan de buitenzijde voorzien van de aanduiding 'nooddeur vrijhouden' of 'nooduitgang'?	☐	☐
7	U, de medewerkers en kinderen kunnen (o.a. tijdens een ontruiming) niet vallen over losliggende snoeren en kabels	☐	☐

Brandblusmiddelen

In de BSO moeten voldoende brandblusmiddelen aanwezig zijn om een beginnende brand doeltreffend te kunnen bestrijden. Eenvoudig te bedienen blusmiddelen zijn onmisbaar bij bestrijding van een beginnende brand. Infomeer bij de plaatselijke brandweer over de noodzakelijk te kiezen soort en bij de leverancier over de prijs. Alleen dan wordt een optimaal blusresultaat verkregen. Bovendien komt dan daardoor de veiligheid van de blussende persoon niet in gevaar.

	ja	nee
1 U kunt een brand blussen met aanwezige blusmiddelen		
Zijn voldoende blusmiddelen aanwezig om een beginnende brand effectief te kunnen bestrijden?	☐	☐
2 U kunt alle blusmiddelen direct bereiken en gebruiken		
Zijn brandblusmiddelen steeds voor onmiddellijk gebruik beschikbaar?	☐	☐
3 U weet alle blusmiddelen te vinden		
Zijn ingebouwde (bijvoorbeeld in een kast ingebouwde) blusmiddelen door een pictogram of aanduiding aangegeven?	☐	☐
4 U laat de blusmiddelen jaarlijks inventariseren	☐	☐

Noodverlichting en bewegwijzering vluchtroute

Als de stroom uitvalt, moeten aanwezigen zich nog kunnen oriënteren op de nooduitgangen. Daarom moet er in grotere BSO's een door de gemeente (brandweer) goedgekeurde noodverlichting en verlichte vluchtrouteaanduiding (transparanten) aanwezig zijn. Om verwarring met andere aanduidingen te voorkomen, is deze bewegwijzering gestandaardiseerd.

	ja	nee
1 Uw noodverlichting werkt en is duidelijk aangebracht boven de nooduitgang.		
Verkeren de noodverlichting en transparanten indien aanwezig, in goede staat?	☐	☐
2 Uw noodverlichting werkt indien de stroom uitvalt		
Als de elektrische stroom uitvalt, worden dan de algehele noodverlichting en de noodverlichting van de transparanten automatisch binnen 15 seconden ingeschakeld?	☐	☐
3 U laat de noodverlichting controleren	☐	☐

Ontruimingsplan en bedrijfsnoodplan

In een ontruimingsplan wordt met taken en instructies aangegeven wie, welke actie moet ondernemen bij een calamiteit. De calamiteit hoeft niet alleen brand te zijn, maar kan ook iets anders zijn waardoor een ontruiming noodzakelijk wordt.

	ja	nee
1 U heeft een ontruimingsplan opgesteld	☐	☐
2 U actualiseert dit plan jaarlijks	☐	☐
3 Het plan is goedgekeurd door de lokale brandweer	☐	☐
4 Het ontruimingsplan is op een centrale plaats aanwezig (bijvoorbeeld bij de ingang van de BSO.)	☐	☐
5 Het personeel krijgt instructie zodat het op de hoogte is van de procedures, instructies en taken bij een calamiteit	☐	☐
6 De instructie aan het personeel wordt regelmatig (tenminste één keer per jaar) herhaald	☐	☐
7 De algemene brandveiligheidsinstructies zijn op goed zichtbare plaatsen opgehangen (bijvoorbeeld bij de blusmiddelen)	☐	☐
8 Er wordt regelmatig (tenminste één keer per jaar) een ontruimingsoefening gehouden	☐	☐

Bedrijfshulpverlening

In ieder bedrijf waar meer dan 1 personeelslid werkt, moet een bedrijfshulpverlener aanwezig zijn. Er hoort wettelijk tenminste 1 bedrijfshulpverlener aanwezig te zijn per 50 werknemers. De opleiding tot bedrijfshulpverlener bestaat naast een EHBO-gedeelte ook uit een cursus 'Hoe te handelen bij brand.'

	ja	nee
1 Personeelsleden zijn opgeleid tot bedrijfshulpverlener of gediplomeerd EHBO'er	☐	☐
2 Tijdens het gebruik van uw kinderdagverblijf zijn altijd voldoende bedrijfshulpverleners of mensen met (kinder-)EHBO aanwezig	☐	☐

Stoffering en versiering

Om te voorkomen dat door de stoffering en versiering brand ontstaat, worden er eisen gesteld aan het ophangen hiervan en de brandveilige kwaliteit van de materialen bij brand. De inventarisatie van stoffering en versiering is met name van toepassing op recreatieruimten.

	ja	nee
1 De plafonds zijn afgewerkt met brandwerend materiaal		
Zijn de voor de afwerking van wanden en plafonds gebruikte materialen moeilijk brandbaar?	☐	☐
2 U heeft geen stofferingen of versieringen hangen bij lampen of warm wordende apparatuur	☐	☐
3 De vloerbedekking ligt vast en kan niet omkrullen	☐	☐
4 U heeft alleen onbrandbare stofferingen en versieringen		
Zijn alle stoffering en versiering onbrandbaar en is druppelvorming bij brand voorkomen? (Textiel mag max. 15 sec. nabranden en max. 60 sec. nagloeien.)	☐	☐
5 U gebruikt voor het vullen van ballonnen alleen onbrandbare gassen		
(ter informatie: helium is niet brandbaar, waterstofgas is zeer brandbaar)	☐	☐

Elektriciteitsvoorziening

	ja	nee
1 Alle gebruikersruimten zijn goed verlicht. Goed verlicht betekent dat de ruimten eenvoudig en goed in en uit te gaan zijn	☐	☐
2 De nooduitgangen zijn binnen en buiten verlicht		
Is elektrische buitenverlichting aanwezig bij de nooduitgangen?	☐	☐
3 In de slaapruijnte is altijd 'oriëntatieverlichting' aanwezig. (bijvoorbeeld nachtlampjes in het stopcontact)		
Is oriëntatieverlichting aanwezig in verduisterde ruimten?	☐	☐
4 Alle elektrische bedrading is goed beschermd		
Elektrische bedrading en verbindingen zijn goed beschermd zodat men zich hieraan niet kan verwonden (schok krijgen)?	☐	☐
5 De stopcontacten zijn geaard		
Zijn wandcontactdozen en elektrische apparatuur geaard?	☐	☐
6 De meterkast is vrij van brandbare spullen en goed te bereiken	☐	☐
7 De meterkast is duidelijk herkenbaar door een icoon	☐	☐

Verwarmings- en kookgelegenheden

	ja	nee
1 De CV-ruimte is vrij en goed te bereiken	☐	☐
2 De losse stooktoestellen (zoals geisers, verwarmingsketels, gasboilers, kachels) zijn vrijgehouden van brandbare, opgeslagen materialen	☐	☐
3 Het gas afvoerkanaal wordt minimaal één keer per jaar gecontroleerd en zonodig gereinigd	☐	☐
4 Er wordt geen open vuur (kaarsen, waxinelichtjes) binnen de BSO gebruikt	☐	☐

Afval

	ja	nee
1 Het afval is opgeslagen in goed af te sluiten containers	☐	☐
2 De asbakken (uit eventueel aanwezige rokersruimte) worden minimaal één keer per dag geleegd in afsluitbare asverzamelaars van onbrandbaar materiaal	☐	☐
3 De inhoud van de asverzamelaars wordt gedeponneerd in onbrandbare afvalcontainers voorzien van een deksel	☐	☐

Registratieformulier gevaarlijke situaties

1 Geef een beschrijving van de gevaarlijke situatie

---

2 Hoe kan de gevaarlijke situatie voorkomen worden?

---

3 Zijn er maatregelen genomen naar aanleiding van de gevaarlijke situatie?

- Nee, er zijn nog geen maatregelen getroffen
- Nee, er is besloten geen maatregelen te treffen
- Ja, namelijk ...

Voorbeeld huisregels

Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken over aanmelden van kinderen
Halen en brengen	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken over parkeren, fietsenstalling, skates, skateboard
Garderobe	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken over opruimen, spelletjes
Leefruimte	<ul style="list-style-type: none"> • Speelgoed opruimen • Gebruik elektrische apparaten • Vaste plek voor bijvoorbeeld gereedschap e.d. • Niet spelen met bepaald speelgoed in leefruimte (niet fietsen, niet skaten, niet met de bal)
Keuken	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken over toegang keuken, gebruik apparatuur, waterkoker, magnetron, snijmachine • Afspraken over gebruik van bepaalde materialen
Buiten terrein	<ul style="list-style-type: none"> • Afspraken over hoeveelheid kinderen buiten, gedrag, plekken waar ze niet zonder toestemming of zonder begeleiding mogen komen • Opruimen speelgoed • Tuingereedschap • Gebruik trampoline

Voorbeelden actieplan

Actieplan

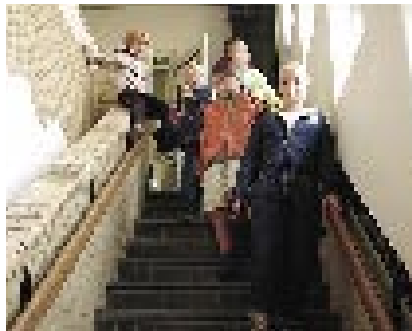
Inventarisatiedatum: dd/mn/jjjj
 Uitgevoerd door:
 naam medewerker

Locatie	Scenario	Urgentiecode
buiten	kind valt met fiets	B2
Te nemen maatregel		
meer ruimte creëren		
Bijzonderheden		
Voortgang		

Actieplan

Inventarisatiedatum: dd/mn/jjjj
 Uitgevoerd door:
 naam medewerker

Locatie	Scenario	Urgentiecode
trappenhuis	kind glijdt van leuning	B1
Te nemen maatregel		
plaatsen van leuningstop		
Bijzonderheden		
Voortgang		

ONTRUIMINGS- PLAN

Ondanks dat er vooraf voorzieningen worden getroffen, kan het toch voorkomen dat er een calamiteit ontstaat. Een ontruimingsplan is een voorbereidingsplan en kan als voorbereiding worden gebruikt op een calamiteit. In zo'n ontruimingsplan staat beschreven hoe een gebouw op een veilige en snelle wijze kan worden ontruimd.

Doel ontruimingsplan

Het doel van een ontruimingsplan is om een bedrijfshulpverleningsorganisatie te creëren die in geval van een noodsituatie of dreigende noodsituatie tijdig en snel kan worden geactiveerd en doelmatig kan optreden om, voor zover mogelijk, de oorzaak van de noodsituatie geheel of gedeeltelijk te elimineren en de gevolgen ervan zoveel mogelijk te beperken.

Het is tevens van belang dat er niet alleen een mooi plan ligt, maar dat dit in de praktijk wordt geoefend. De ontruimingsoefeningen zijn van essentieel belang om een ontruiming goed te laten verlopen en om eventueel het ontruimingsplan aan te passen. Vanuit de Arbo-wet is het verplicht minimaal één keer per jaar te oefenen.

Er kunnen diverse soorten oefeningen worden gedaan op diverse manieren. Er kan een begin worden gemaakt met een oefening op papier, die kan worden uitgebreid door een aangekondigde oefening, een half aangekondigde oefening en als laatste de niet aangekondigde oefening. Hieruit kan blijken in hoeverre de ontruimingsploeg/BHV organisatie in staat is het pand effectief en efficiënt te ontruimen en/of er nog extra opleiding/bijscholing/oefeningen nodig zijn.

Ontruimingsplan

- Vul het model ontruimingsplan in. U kunt het model ontruimingsplan ook op uw computer verwerken.
- Maak van elke verdieping een plattegrond waarop aangegeven is:
  - de vluchtroute vanuit elke ruimte
  - de plaats van de nooduitgangen
  - de plaats van de blusmiddelen
  - maak hierbij gebruik van de pictogrammen
- Voeg het ontruimingsplan en de plattegronden bij elkaar en leg het geheel voor aan de lokale brandweer
- Geef elke groepsleidster een kopie van de plattegrond van de BSO
- Hang tevens plattegronden op (goede plaatsen hiervoor zijn: bij vluchtroutes en (nood)uitgangen.)

Ontruimingsoefening

- Bespreek de ontruimingsprocedure met het voltallige personeel (o.a. alle groepsleidsters)
- Geef iedereen een kopie van de ontruimingsprocedure
- Organiseer een praktijkoefening voor het personeel (de groepsleidsters) en de kinderen (dit kan ook eerst met poppen worden geoefend). Dit kan in de volgende drie fasen:
  - Datum en tijdstip ruim van tevoren aangekondigd
  - Wel de datum maar niet het tijdstip aangekondigd
  - Oefening geheel onaangekondigd.

Houd er rekening mee dat personen in een panieksituatie heel anders kunnen reageren. Evalueer elke oefening met behulp van het evaluatieformulier (logboek ontruimingsplan en oefening) en pas zonodig de procedure aan. U kunt de evaluatie ook op uw computer uitvoeren.

NB: Zorg dat alle helpers, schoonmaaksters en eventueel ouders ook weten hoe ze moeten handelen in geval van nood. Zij kunnen geïnformeerd worden door bijvoorbeeld een brief of een informatiesessie bij de BSO.

Verzamelplaats en opvangplaats

Bij een ontruiming van de BSO worden alle kinderen door de groepsleidsters en eventueel door ander personeel naar de verzamelplaats gebracht. Het is belangrijk dat elke groepsleidster zijn/haar presentielijst van de betreffende groep meeneemt naar de verzamelplaats. Op deze plaats wordt gecheckt of alle medewerkers en alle kinderen uit het pand zijn. Ofwel: of iedereen in veiligheid is gebracht.

Het is dan ook van essentieel belang iedere dag de presentielijst bij te houden en deze in geval van een ontruiming mee naar buiten te nemen.

Het hoofd Bedrijfs hulpverlening (hoofd BHV), of de (veiligheids)coördinator, bepaalt de verzamelplaats. Dit kan bijvoorbeeld een (speel)terrein zijn. Deze plaats kan worden aangegeven met een bordje met het pictogram 'verzamelplaats' erop. Het personeel (de groepsleidsters) moeten allemaal op de hoogte zijn van deze plaats.

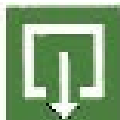

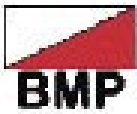
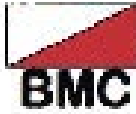

Wanneer de BSO na een ontruiming voor langere tijd niet mag worden betreden of wanneer de weersomstandigheden zeer slecht zijn, kan het handig zijn een opvangplaats te hebben. In de meeste gevallen is dit een pand in de nabije omgeving, waar het personeel (de groepsleidsters) en de kinderen kunnen worden opgevangen. Hier zit men warm en droog en kan voor iets te drinken worden gezorgd. Het hoofd BHV, of ook wel de (veiligheids)coördinator, kan deze locatie regelen door contact te zoeken en te houden met het hoofd BHV of (veiligheids)coördinator van een pand in de nabije omgeving.

Controlelijst

- Besteed, naast het opstellen en uitvoeren van het ontruimingsplan, aandacht aan de brandveiligheid van de BSO; denk hierbij bijvoorbeeld aan vluchtroutes, brandblusapparaten en brandveilig meubilair
- Kopieer de controlelijst brandveiligheid en controleer uw BSO regelmatig aan de hand van deze lijst
- Stel een actieplan op voor die onderdelen die aangepakt moeten worden
- Neem dit op in het veiligheidsverslag

Pictogrammen

Kopieer de pictogrammen en plak ze in het ontruimingsplan.
 Zorg ervoor dat u weet wat de pictogrammen betekenen.

			
nooduitgang	nooduitgang	uitgang	route naar uitgang
			
route naar nooduitgang	verzamelplaats	afsluiter gas	afsluiter water
			
zelfsluitende deur centrale	zelfsluitende deur brandwerend	brandmeld-paneel	brandmeld-
			
slow-whoop signaal	niet met water blussen	ontruimingspaneel	handbrandmelder
			
handbrandblusser	brandslanghaspel	sleutelkluis	gewonden brancard

ONTRUIMINGS- PROCEDURE

Ontruimingsprocedure bij brand voor het hoofd BHV/coördinator

Het is belangrijk dat er een plaatsvervanger voor het hoofd BHV/coördinator is. Aanwezigheid/afwezigheid van het hoofd BHV/coördinator moet dan ook altijd gemeld worden aan de plaatsvervanger, zodat deze de taken indien nodig kan overnemen. Maak alle groepleidsters en andere aanwezigen ook duidelijk wie die dag verantwoordelijk is voor de taak van hoofd BHV/coördinator.

Hoe te handelen bij ontdekken van brand

- Ontdekt u zelf de brand en gaat het om een klein brandje, probeer het dan te blussen met de aanwezige blusmiddelen. Neem geen risico!
- Gaat het niet om een klein brandje of krijgt u een brandmelding, bel dan direct 1-1-2 en meldt het volgende:
  - brand
  - adres
  - plaats
- Voer een globale verkenning uit en geef indien nodig het ontruimingssignaal. Weigert de elektrische installatie, gebruik dan de handclaxon of eventueel de intercom of de megafoon, met de afgesproken tekst.
- Zorg dat u herkenbaar bent (bijv. door een gekleurd hesje) en ga naar de instructieplaats (binnen)
- Verdeel de taken onder de aanwezigen die op dat moment geen kinderen onder hun hoede hebben:
  - wie onderneemt eventueel nog een bluspoging?
  - wie sluit gas en elektra af?
  - wie controleert de ontruimde ruimten (is iedereen weg, zijn alle ramen en deuren dicht, elektrische apparaten uit)?
  - wie vangt de brandweer op?
- Ga naar de verzamelplaats buiten en vang brandweer, eventueel andere hulpdiensten en de kinderen op.
- Inventariseer of er personen vermist worden.
- Meld alle bijzonderheden aan de brandweer.

Ontruimingsprocedure bij brand voor groepleidsters

Hoe te handelen bij ontdekken van brand

- Bel direct het hoofd BHV/coördinator of diens plaatsvervanger.
- Ontdekt u zelf de brand en gaat het om een klein brandje, probeer het dan te blussen met de aanwezige blusmiddelen. Neem geen risico!
- Indien u het alarmsignaal/ontruimingssignaal hoort: Stel de kinderen gerust.
- Sluit alle ramen van de betreffende ruimte.
- Zet alle elektrische apparaten uit.
- Laat de kinderen opstellen in een rij, geef elkaar een hand en evacueer ze uit de ruimte en breng ze naar de verzamelplaats.
- Neem alleen de (presentie)lijst mee! Vertel tegen de kinderen dat zij niks mee mogen nemen.
- Loop rustig (NIET rennen, dit vergroot de kans op struikelen).
- Blijf bij rookontwikkeling zo laag mogelijk bij de grond.
- Maak gebruik van de dichtsbijzijnde (nood)uitgang.
- Controleer of de groep nog compleet is en meld je af bij het hoofd BHV/coördinator op de verzamelplaats.
- Verlaat nooit zonder toestemming de verzamelplaats. Met toestemming van het hoofd/coördinator kan wel bijstand verleend worden aan andere groepen indien dit nodig mocht zijn.

Ontruimingsprocedure bij brand voor andere aanwezigen

Hoe te handelen bij ontdekken van brand

- Bel direct het hoofd BHV/coördinator of diens plaatsvervanger.
- Ontdekt u zelf de brand en gaat het om een klein brandje, probeer het dan te blussen met de aanwezige blusmiddelen. Neem geen risico!
- Indien u het alarmsignaal/ontruimingssignaal hoort: Sluit alle ramen van de betreffende ruimte.
- Zet alle elektrische apparaten uit.
- Ga naar de instructieplaats (binnen) en volg de instructies van het hoofd BHV/coördinator.
- Ga daarna naar de verzamelplaats (buiten) en meld uw bevin dingen aan het hoofd BHV/coördinator.

Model Ontruimingsplan

Elementen

- Taakverdeling BHV team
- Plattegronden van het gebouw
- Namenlijst/telefoonlijst
- Pictogrammen
- Logboek ontruimingsplan en oefening
- Wat te doen bij brand

Algemene gegevens	
Naam BSO	
Adres en plaats	
Telefoon	
Aantal kinderen	
Aantal personeelsleden	
Datum	
Goedkeuringsstempel van de brandweer	
Hoofd BHV/ coördinator	
Naam	
Telefoon	
Lokaal/ruimte	
Naam plaatsvervanger	
Telefoon	
Lokaal/ruimte	
Type gebouw	
Aantal verdiepingen	
Aantal lokalen/ruimten	
Bijzonderheden in de bouw	
Openingstijden	
Alarmsignaal	
Belgeluid	
Zoemergeluid	
Alarminstallatie	
Handbediend signaal	
Intercom melding	
Instructieplek voor BHV'ers (binnen)	
Verzamelaarsplaats	
Opvangplaats	
Gas en elektra	
Hoofdschakelaar electriciteit bevindt zich:	
Hoofd gaskraan bevindt zich:	
Hoofd waterkraan bevindt zich:	

Taakverdeling binnen de organisatie

In dit hoofdstuk zijn de taken van de directie, het hoofd BHV, de ploegleiders, de BHV'ers, de receptie en de leidinggevende(n) weergegeven.

Ieder BSO is verschillend, o.a. in omvang, vandaar dat taken per BSO enigszins kunnen verschillen. Bij kleine BSO's kan bijvoorbeeld de functie van de ploegleider vervallen. De taken van de ploegleider kunnen dan worden verdeeld onder het hoofd BHV en de BHV'ers.

Taken directie

De directie is verantwoordelijk voor de veiligheid, voorgescreven door onder meer de brandweer en de Arboret. Tevens is de directie verantwoordelijk voor de geoefendheid van het personeel.

De algemene taken van de directie zijn de volgende:

- Heeft de eindverantwoordelijkheid van de totale ontruiming.
- Draagt verantwoordelijkheid voor optreden van eigen organisatie.
- Informeert zondig het bestuur.
- Draagt zorg voor inlichten van de familie van eventuele slachtoffers.
- Informeert media.

Taken hoofd BHV

- Zorgdragen voor de opbouw en instandhouding van een parate BHV-organisatie.
- Zorgdragen voor het opzetten en ontwikkelen, alsmede het beheer van het bedrijfsnoodplan, alsmede hiervan afgeleide plannen, zoals het BHV-plan, ontruimingsplan en aanvalsplan.
- Zorgdragen voor de (herhalings)opleidingen, trainingen en oefeningen van de BHV'ers en voor de voorlichting op het gebied van de taakstelling van de BHV-organisatie betreffende alarmering en communicatie.
- Coördineren van de bedrijfshulpverlening, zowel bij oefeningen als bij calamiteiten (brand, ontruiming, bommelding etc.).
- De operationele leiding heeft gedurende de 'voorpostfunctie' bij incidenten.
- Zorgdragen voor de aanwezigheid en goede werking van noodvoorzieningen, zoals middelen ter voorkoming en bestrijding van ongevallen en een begin van brand, alsmede middelen voor in- en externe alarmering en waarschuwing.
- Namens het bedrijf optreden als contactpersoon met de overige in- en externe hulpverleningsorganisaties.

- Rapporteren van de BHV-activiteiten en incidenten aan de directie.

Taken ploegleiders

- Verkenning.
- Communicatie.
- Gewondenverzorging en –transport.
- Brandbestrijding.
- Redding.
- Ontruiming.
- Schadebeperking.
- Indien wenselijk HBHV vervangen (hieronder valt o.a.: leiding geven aan, en rapporteren aan).

Taken BHV'ers

- Het verrichten van levensreddende handelingen en reanimatie.
- Het blussen van een beginnende brand.
- Het uitvoeren van de desbetreffende alarmprocedure conform het bedrijfsnoodplan/ontruimingsplan.
- Het onderhouden van verbindingen met de externe hulpverleningsorganisaties.
- Het onderhouden van verbindingen met medewerkers die gevaarlijke werkzaamheden verrichten. Te denken valt aan keukenpersoneel. (Deze medewerkers moeten in kennis worden gesteld van de risico's die zij lopen en hoe zij zich daartegen kunnen weren).

Taken receptie

- Probeert de volgende informatie te verkrijgen:
  - naam
  - lokaal/ruimte
  - verdieping gebouw
  - aard calamiteit
  - slachtoffers
- Meldt de calamiteit bij het hoofd BHV.
- Informeert de BHV ploeg.

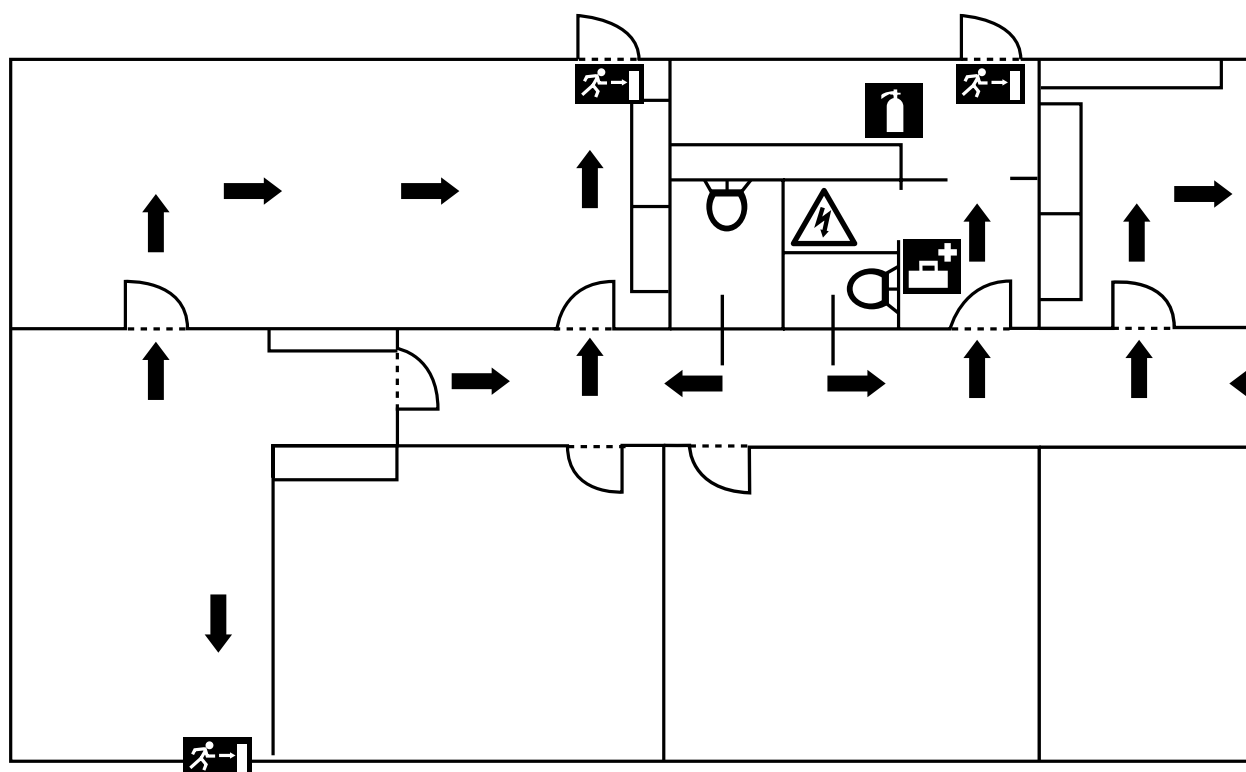
Taken leidinggevende(n)

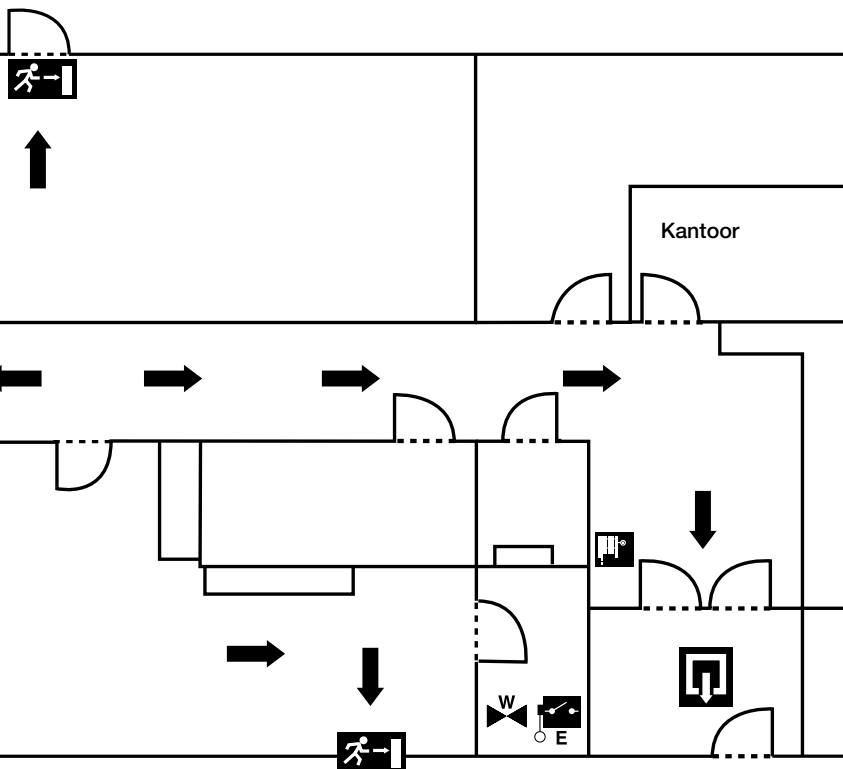
- Helpen van de BHV ploeg met ontruimen van hun groep.
- Sluiten (ramen en) deuren.
- Op de verzamelplaats melden zij zich bij het hoofd BHV ter nacontrole.
- Dragen hun groep evt. over aan een andere leidinggevende om zondig de BHV ploeg te helpen met ontruimen.

Plattegronden gebouw

met de gegevens:

- vluchtrichtingen
- vluchtwegen
- blusmiddelen
- plaats bediening ontruimingssignaal
- handbrandmelder
- brandweerliften
- hoofdingang
- nooduitgangen
- brandmeldcentrale
- verzamelplaats(en)
- brandwerende scheidingen

Verklaring symbolen	
	Brandblusser
	Brandslanghaspel
	Nooduitgang
	Uitgang
	EHBO-koffer
	Verzamelplaats
	Gevaar voor elektrische spanning
	Hoofdschakelaar elektra
	Water afsluiter

Namenlijst

- Directie
- Groepleidsters
- Hoofd BHV/coördinator en BHV'ers
- Overige medewerkers

Naam	
Functie	
Telefoonnummer	
Kamer/lokaal	

Naam	
Functie	
Telefoonnummer	
Kamer/lokaal	

Naam	
Functie	
Telefoonnummer	
Kamer/lokaal	

Logboek ontruimingsplan en oefening

Ontruimingsplan

Datum

Betreft

Mutatie

Ontruimingsoefeningen

Datum

Oefening

Verloop van de oefening

Evt. te nemen acties n.a.v. de oefening

Wat te doen bij brand

Belangrijkste regels voor buitenschoolse opvang

1 Blijf kalm

2 Alarmeer intern, bijvoorbeeld de receptie

Druk (indien aanwezig) de handmelder in

3 Bel de brandweer, 112

- Meld:
- Wie u bent
  - Wat er brandt (prullenmand, apparatuur, e.d.)
  - Waar het brandt (adres, afdeling, verdieping)
  - Mensen in gevaar (hoe en waar)

4 Begeleid de ontruiming volgens afgesproken ontruimings/vluchtplan, gebruik hierbij geen liften

5 Blus indien mogelijk maar neem daarbij geen risico's

Ken de instructie van de blusser !

6 Sluit bij het weggaan ramen en deuren

7 Ga naar de verzamelplaats

8 Controleer of iedereen in veiligheid is (Houdt appèl!)

9 Meld u af bij het hoofd BHV (Informatie over appèl)

Het gebruik van de brandblusser:

Blus altijd met de brand mee

Blus van onder naar boven en van voor naar achter, sta niet te dichtbij

Bij poederblussers met korte stoten blussen. Zorg dat u reserve-voorraad overhoudt

Bestrijd geen grotere branden ook niet gezamenlijk, met meerdere blussers gelijk

Pas op voor herontbranding

Blussers na gebruik direct laten hervullen

Dit is een uitgave van

Stichting Consument en Veiligheid

Postbus 75169

1070 AD Amsterdam

T 020 511 45 67 (Servicedesk)

E info@veiligheid.nl

I www.veiligheid.nl

© Stichting Consument en Veiligheid

Vormgeving: De Designpolitie, Amsterdam

Druk: LenoirSchuring

September 2004